

מגירת עסלאר

בוללת סיפור

מעשה זר ודברי ריבות ועלילות שקר שוא ומרמה

אשר כתבתי לזכרון

בעזרת

מתוללי משנבי מנוסי מושיעי

פה רישע

כחש מנחם אב לשנת התרמ"ג

נתן ליעבערמאן

ברזים של ה"ה מ"ה פנחס בלייער טונקאטש

Druck von P. Blayer Munkács 1883.

ובנוים ההם לא ת"ניצ ולא יהי
מנוח לבף רגליך —

בכל דור ודור
עומדים עלינו לבלותינו
והקב"ה מצילנו מידם —

 Nachdruck Vorbehalten.

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2025

קורא נכבד . שמעה דברי !

אם העלילה אשר שתו קן לה בכפר שיסא עסלאר
נודעת למדי לכל באי עולם , ואיש בארץ אין
אשר לא יקוץ רוחי בה , ולא תהי לו לזרא : נפשי ידעת .
כי כעבור סופה , ותשכח כל עצבותה וככלות ימי הרעה ,
לא יזכרו ולא יעלו על לב — על כן אמרתי , כי טוב ,
כי אעשה לה משמרת , וכתבתי על המנילה הזאת בשפה
ברורה , מפי מו ידי הקורות , אשר הגיעו דבריהם אלי ,
ואם כחשו , גרעו או הוסיפו זה בכה וזה בכה אנכי מה ,
לא עלי תלונתך , כי עליהם — ואשמרה לפי לבלתי
הלאותך בלהג הרבה . ונתתי לפניך היום הזה , כי לא
תשכח מפיד , ולמען תספרה באוני בנך ובן בנך — ואז
ברעיוני אשר שמתי בה ושתלתי בין ערוגותי תנעל נפשך
ולא תמצא בהם מרגוע ' שא נא ! סיב ודמה לך לצבי
או לעופר ודלגת עזירם , כי לעשות כרצון איש ואיש ,
מי זה יתפאר ? כחיך אוכל ישעם , לזה ינעם ואחר יתן בו
מגרעת , כן הוגה דיעות , לא ישוו בם און כל שומעיהם .
והן אני יודע , כי בעודה בכפיך טרם תביש ותראה בה ,
תקל בעיניך , תניע ראש , ותתמהמה לפתוח שערך אך ,
אחרי תתן בה עין ותעבור עד קצה , בטחתי , כי תשוב
תקרא אותה עוד שנית . —

הכותב

ויהי בשש מאות וארבעים ושתים שנה לאלף הששי בחדש הראשון בשנים עשר יום בו, יום שבת הגדול הי' וראשון לחדש אפריל — ותשלח אשה מכפר מיססא עסלאר העומד על חוף השמאלי לנהר טהיים בגליל סאבילטש ' את אמתה, היא עסמר שולמושי, לקחת עפרות צבע בבית סוחר נוצרי, ושמו קאהלמאיער ותקם העלמה כחום היום ותלך ותקח ככל אשר צותה גברתה ולא יספה שוב אלי' עוד, ותבא האשה לעת ערב לבית אם האמה ותגד לה כי בתה נעלמה, ולא שמה האם את לבה אלי' באמרה כי תשיב בקרב ימים כי כן גם מלפנים לא אחת ושתים עזבה את בית אדונה כאשר הרבו להצר לה וירדו בה בדרך וברחה לה אל אחד מקרובי בכזרים הקרובים ואחרי כן שבה למקומה, ויהי ערב ויהי בקר יום שני ושלישי ועין אדם לא ראתה, ותלך ותודיע הדבר לפני השולריכטעראש וישלחו מכתב גלוי לכל המקומות מסביב לבקשה ויעברו עוד חרש ימים ואין קול ואין קשב כי לא נמצאה ותגדל דאגת האם ורוחה בקרבה נשברה ותשפוך דמעות כים לפני כל איש ואשה אשר פגשה, ויקר מקרי' ותפגוש באיש עברי מיושבי הכפר ההוא ושמו יוסף שארף תופר מנעלים ושמש בבית הכנסת שמה ותבך לפניו ותספר לו את אשר קרה לה וידבר האיש על לבה, וינחמה ויאמר כי שוב תשוב בתה עוד ולא תאבד לנצח כי כן גם בעיר נאנאש קרה כזאת לפני שנים רבות כי נעלם ילד אחד וחשבו הסכלים כי היהודים הרגוהו ושפכו את דמו, ואחרי ימים נמצא בלי פגע :

(והנה שכח האיש הזה ועבר על דברי חכמינו ז"ל אשר אמרו אל תרבה ישיחה עם אשה וכו' וגרם רעה לעצמו וגם לאחרים בקרוב וברחוק, רעה וצרה גדולה עד מאוד יגון ואנחה לעם ישראל בכלל ולנו יושבי המדינה בפרט, אנחה איומה ונוראה אשר לא נשמע ולא נראה עוד כזוה בארצנו)

בשמוע

כשמוע האשה את הדברים האלה יוצאים מפי יהודי ותמהר ותרץ
אל בית השופט במקומה ותשא את קולה ותזעק וזעקה
גדולה ומרה ותאמר כי היהודים הרבו את בתה ומצו את
דמה — וישמעו ישראל יושבי הכפר וינע לבבם כנוע עצי יער
מפני סערה, ורעדה אחזתם אימתה ופחד פן ינכרו צרימו
וימיטו עליהם און ובאף ישטמו אותם ויאכלום כקש, וישיתו בם כל
היום למאיש ועד אשה מגדולם ועד קטנם הזקנים והילדים בחיק
אמותם.

ואנשי קהל עסלאר הוציאו כרוז בסוף ימי החורף כי רצונם למנות
להם שוחט ובודק ובעל תפלה מר"ח אייר והלאה וכל
המבקש המשרה הזאת יבא ויעמוד לפניהם על הנסיון, ויבאו לשבות
שמה שבת הגדול ממקומות שונות שלשה אנשים בעלי מלאכת
ההיא שם האחד שווארץ והשני בוקסבוים ושם השלישי
ברוין, כלם אנשי דעת יראי השם ותמימי דרך, וימצא האיש
שווארץ חן בעיני העדה ויבחרו בו ויפקדו אותו על השחיטה ועל
התפילה ויבא הוא וביתו ויקבע דירתו שמה, ויעש מלאכתו אשר
עליו יום יום.

בעת ההיא מלו שמה בבית הכנסת בן שמונת ימים מילדי העברים
ולא יכלו לעצור בעד דמו אשר הזיל לרוב, ומת הילד,
ותהי מהומה רבה וימצאו אנשים ונשים אשר קראו וספרו זה אל
זה כי המל את בשר הערלה שפך את דמו ורצחו נפש — וישמע נער
קטן בן ארבעה שנים בן האיש י' שארף אשר הזכרתי, וילך ויגד
בחוק בין חבריו נערים עברים ונוצרים בעת שחקם והשתעשעם עמו,
כי היהודים שפכו דם אדם ויהרגו נפש בבית הכנסת, וישמעו
השכנות ותבאנה ותלמדינה אותו להוסיף על דבריו ולאמור כי נפש
ערלית הרגו ויתולגל הדבר ויגיע אל אזני השופט שמה וימצא תואנה
להאמין בזה כי כן כזעקת האשה הבאה אליו ובתה נרצחה, ויקרב
את דבריו לפני כסא היושבים בבית המשפט בעיר המחוז
בניערעדהאזא וימחרו וישלחו שופטים ושוטרים לעסלאר ובכן צמחה
העלילה הארורה הזאת, ותגדל יום יום ותכס ברוחב ענפי את שמש
הדעת והתבונה ותהי עלטה ואפילה מגדלת על פני כל הארץ, כי
יצא ניצוץ אחד קטון ודק ויעל מבין אבני תהו מעפר ערימות
שרופות, ויבא קדים רוח עריצים ושפתי רשע ויפת אותו ללהב אש
אוכלה

אוכלה ותלחש מוסרי הרים ותוקר עד שאול תחתית וירב בבת
יהודה תאני ואני *

ויבא בארי איש צר ואויב ליהודים ואותו הפקירו לראש על
החקירה והדרישה, ועל ידו נתנו את פעצעלי הסיפר
לכתוב את כל אשר יעלה במצודתם וימצא להם, בספר, ויקח
בארי את הילד הזה בן השמש ויושיבהו על ברכיו וידו אותה את
קוצות ראשו התלתלים ויסלסלם, וישם את שמאלו על חלקת
צוואריו ויתבקו, ואת כלי הזהב מורה השעות הוציא מחיקו ויתנהו
בידו לשחק בו, וישאלהו ויאמר לו ספרה נא לי בן נחמד, מה
נעשה בנערה עסטר שולמושי? ויען הילד ויאמר! "הנה אחזנו
בציצית ראשה וסחבנו אותה הביתה, ורחצנו את רגליה בעריבת
מים, אחי מאריץ תפש אותה והחזיק בשתי ידי, אמי הביאה
מטפחת וסגרה את פי' ושפתותי, ואבי לקח שכין גדול חד וחלק
וכרת את ראשה, ואני בידי קערה אחת עמוקה ורחבה לשפוך את
הדם הנגר-לתוכה" —

(לולא הרבתה העלילה הזאת יגון על יגון צרה ואנחה
כי עתה ימלא פינו ופי כל עם ולשון שחוק על הדבר הזה)
ויסוכו את בית תאיש שארף וישימו שומרים על ראשו, וילכו
ויתורו את כל בתי היהודים שמה וימצאו בבית אחד
מהם אסיפת קהל אנשים כי יום שבת ה' ונחו מעבודתם. ויקבצו
יחד להתעלם בחבורה נעימה, ויתפשו כלם ויאסרום וישימו
אותם במשמר שלשת ימים בכפר ההוא, וביום השלישי לקחום
ויוליכום כשבויי חרב אותם ואת שארף ואת אשתו ויתלם אל בית
הכלא בעיר ניערעדהאזא ויהיו שם עד היום הזה. —
והנער מאריץ בן השמש נער בן שלש עשרה שנה, בראותו אביו
ואמו נלקחים מאתו, וישאד הוא ושני אחיו הקטנים
באין משען ומשענה, דלתות ביתם שבורות חלונותיו מנופצות
וכל כליהם שיממין, וישא את קולו ויבך ויקחו גם אותו, וישימו
גם עליו שומרים שלשה ימים ושלשה לילות וירבו להקרו ולדרשו,
וענה ואמר כי אינו יודע מאומה אף לא ידע את עסטר מעולם,
ויתנהו אחרי כן אל יד הויכערהייסמקאממסאר רעט שקי ויקחהו
אל ביתו לכפר אופאלו וילך גם הסופר פעצעלי עמם.

בלילה ההוא נדרה שנתם מעינם ועשו את אשר זממו, נמרו את

אשר

§ §

אשר החלו כי חזקו עליו וגם יכלו לו, ועוד טרם יעלה השחר בא אליו בארי וידרוש מאתו לדעת מה נעשה עם העלמה הנעלמה, ויאמר הנער כי אביו הביא אותה במרמה הביתה ביום השבת הגדול בעת האיכל ויקשרו את ידי ואת רגלי בעבותות וישאווה אל בית הכנסת ונאספו שמה עוד עשרה אנשים עם השוחטים אשר באו לשבות שם, ואותו גרשו משם, ואת הדלת סגרו בעדם ויעמוד מאחוריו וירא בחור המנעול, כי השכיבוה על הארץ והפשיטו את בגדי מעלי ויקח השוחט שווארץ את המאכלת בידו ויכרות את ראשה וקבל במזרק את דמה — ויקחו את הנער וישלחו אותו העירה והוא עצור שמה עד היום הזה בבית הענטער השומר אשר לארמון בית המשפט שמה — ויביאו גם את השוחטים ממקומותיהם וישליכום אל הכלא —

(הנה בית הכנסת אשר בכפר עסלאר עומדת רחוק הלאה מבתי היהודים ושלשה בתי אכרים לא מבני עמינו וחצריהם מסביב לה קרובים אלי, פתחי בתיהם פתוחים מול פתחה, וחלונותיהם ממול חלונותי, ומי איפוא נמהר ופתו אשר יאמין כי באור יומם בעת הצהרים ירהבו אנשים לעשות נבלה גדולה כזאת, לרצוח נפש עלמה הבאה מרחובת חוץ ונודעת לכל יושבי הכפר ההוא כי יקחה ממקום גלוי ונראה ולא יראו לנפשם פן ראו אותה והביטו אחרי הסובבים בשוק בכל עת או פן תצעק וקולה ישמע, ולא יחושו פן יבא איש וישקף בעד החלון או בעד חור הדלת ויראה את מעשיהם הרעים כאשר הנער הזה כי ראה את כל אשר עשו שמה :

ואם יפלא בעיני איש, איכה ברה הנער את השקר הנורא הזה מלבו ואיככה יעז באביו לענות בו סרה, לכן אענה ואומר כי כבר נודע כי רוח הקאמיסאר רעמשקי בשפתי הנער ודבריו על לשונו, כי כאשר הביאהו אל ביתו, עינה אותו וירעיבהו כל היום ההוא וכל הלילה ובנפול שינה על עיניו, קרע את עפעפיו ויעירהו ויעמידהו על רגליו, ולא נתנו לשבת או לנוח אף רגע, וקול פחדים השמיע לאזניו והזהיר אותו ויחרידהו ליסרו קשות אם לא ידבר כאשר יצוה, ולעומת זה דבר על לבו ויפתהו כי אם יגיד כפי המבוקש ממנו ייטיבו עמו מאוד מאוד ויגדלוהו וינשאוהו, ולאביו לא יאונה כל רע, כי יוציאוהו לחפשי וישיבוהו אל ביתו והענק יעניקוהו — ויהי לפנות בקר כהציק לו מאוד וכשל כחו לסבול עוד, ענה ואמר

את

את כל אשר העלו על רוחו ושמו בפיו, ומעת ההוא והלאה הנה
הפשיטו הבנדים הצואים מעליו והלבישוהו מחלצות ותחת אשר בבית
אביו האביון אף לחם יבש ונקידים לא מצא לשובע נפשו, יאכל עתה
כל היום מעדנים וישבע משמנים, ובמקום אשר אשת אביו — אמו
חורגתו — שפכה עליו בוז וקלון על תעלולותיו אשר הסכין בם,
ומוסר אביו לא אבה שמוע יכבדוהו כעת ויחבקוהו ישבחו את מעשיו
ויפארוהו, גם יאמרו לו כי היהודים ישימו לו מארבים על דמו ויבקשו
להרגו לקחת את נקמתם ממנו, היפלא איפוא עוד אז יקשה את
ערפו להעמיד את דבריו הראשונים ולא ירצה לשוב אל מולדתו ואל
עמו עוד?

והנה היתה הסיבה, מה עלתה על דעתם, ומה ראו על ככה לתת
את הנער הזה ביד רעטשקי להיליכו אל ביתו הלא צעיר לימים
הוא ואין דעתו נכונה לו עוד, ואיכה יחשבו כי גם הוא בא בקושרי
גם אותו הביאו אנשים זובתי אדם בסורם לטבות טבת והכן את הדם
על חג הפסח? והן אם האמינו כי כן הוא, מדוע לא שלחו אותו
עם אביו יתר הנתפשים מביתו אל בית הבור אשר בעיר ולמה נתנוהו
בידי איש אשר בביתו אין כלל ואין סוהר להביא האסורים שמה?
אין זה כי אם למען אשר בטחו באיש הזה כי לבו לב עריץ ויודע
ליסר ולענות גבר ויכרית בכחו הקשה את הילד הירא ורך הלבב
להגיד את כל דבר אשר ישים בפיו — והדברים עתיקים —
והאיש בארי החל לדרוש ולחקור אחרי עסטור הנעלמה ויחפש
את נזיתה גבתי ישראל בחצריהם ובבורותם בבתי התבן
ובבתי האוצרות בדירי הבהמות בעליות ובתחתיות, ואת רצפת
בית הכנסת הרס ולא חמל אבד ושבר בריחי, חתר בקירותיו עלה
על גגה גם אדמתה מסביב חפר ויחפש בעמקי, וירד אל שדה
הבוכים, במקומי הקברות בכל הגבול, כל קבר חדש פתח וכל
גבעה נשאה השפיל והעמיק, ויכל כחו הנם וכל עמלו לריק ה' כי
לא מצא דבר, ויחד אפו מאוד ויבו בעיניו לשלות ידו באנשי עסלאר
לברם, ויבקש להרוף את כל היהודים מנער ועד זקן, ויוציא קול כי
האסורים התודו את עונם והודו כי טבחו טבת והכן בעבור הגיע את
דמה על קיר המזבח כדת מ' וישראל:

(ותעבור הרינה במחנות כותבי קורות העתים

ותנעש ותרעש הארץ ותהי לחרדת אלקים)

ויצא קול האסון הזה עד קצות הארץ, משנאינו עלינו הגדיל,

ומחרפניו

ומחרפניו נשאו ראש ששן ועליו במצאם סבה להנביר
 תבערת המשטימה שנאת הדת — ושנאת יוצאי ירך שם בן נח —
 שננו כחרב לשונם וילשינו עלינו בשפת שקר מדברת גדולות ונאצות
 עצומות, ויגדילו עון בת עמי לפני הועד המדיני בעיר בודאפעסט,
 ויקם אחד מהמונם והוא מתושבי עסלאר, שמו אוינאדי, וארת
 לחברה עם פועל און אישטויצי הרע, ויציעו את הדבר לפני
 שרי הועד ואסיפת זקני המדינה, וידברו בצואר עתק וענו ואמרו,
 כי פשע כל בית ישראל וחטאתם כי כבדה מאוד הוא זה לשפיך דם
 נקיים ולתתו במאכל שולחנם ובמשתייהם, וכדי הוא זה לא לבד
 להשיב לאחור ולשים לאין את שיווי הזכויות אשר נתנו להם ולהגות
 הברית אתם, כי אם גם להשמידם ולהכחידם מעל פני האדמה,
 ויבקשו עוד כי בראשית כל יסגרו שערי המדינה בכל עברי
 וגבולותי מסביב בדלתים ובריחי נחושת וברזל וישימו שומרים על
 פלטי היהודים הרוסים בנוסם מפני חרב היונה וחמת המציק אותם
 על אדמתם, לבל יפרוצו בה — (כי בתנן הפסח לשנה ההיא יצא
 הקצף ויבא המשחית בעירות רבות במדינת רוסיא, ויקבצו אנשי
 בליעל המון רב חומסים ושודדים, ויהרגו אנשים רבים מבני ישראל,
 את בתיהם שרפו באש, ואת נשיהם ובנותיהם עינו, את הרינותיהם
 בקעו, ואת עולליהם רצחו, ואת כל רכושם שבו ויבזו, וירדפו
 אותם עד חרמה וינוסו לנפשם בעירות ובחוסר כל אלפים ורבבות
 מהם וילכו באשר התהלכו, ויבקשו להם מנוח בכל מקום אשר ימצאו)
 ויתמכו ויחזקו את דבריהם בעדות כותבי פלסתר בחנפי לעני מעוג
 הנמצא לרוב אשר כתבו והדפיסו צוררי ישראל ורודפיהם מאז עד
 למכביר, ויפערו פיהם לחרוף ולגדף ולתת אותנו לשמצה בקמיהם,
 והאריכו למעניתם ברשע וכסל שקר ומרמה ולא ידעו הכלם כי
 הרבו נכלים להאשימנו חנם *

אחריהם התעוררו וקמו גם כותבי קורות העתים, אלה אשר
 רוח זרה סוער בקרבם וחמת עכשוב תחת שפתימו,
 ויחזיקו בידם ויוסיפו עוד לחפות עלינו יום יום דברים אשר לא כן,
 מחשבות עמל ואון, כי דת הישראלי שואף לדם רצח, להרוג את
 את בני דת אחרת ולשבוע מדמם — והגידו דעתם עצתם ורצונם
 כי ינתן דת לחקת משפט בכל מדינה ומדינה, כי אם ימצא חלל
 באדמה ולא נודע מי הכהו, מן היהודים הקרובים אל החלל

או הרחוקים ממנו דמו יהי נדרש — וכי יעלם איש או אשה קטון או גדול כי יסתר במסתרים או כי ינום בעת צר לו כי יחם לבבו מהמקרה אשר קרהו ויעזוב את מקומו, ויברח וימלט על נפשו, על כל תועה בתהו לא דרך על כל אבדת נבר אשר לא מזרע היהודים הוא, המה, היהודים יתנו כופר־נפשם בעדו — וכי ימוך איש מעם הארץ ומטה ידו ומכר מאחוזתו, הקונה אותו לא יהי יהודי, ואם בפלילים יובא מפני נוגשיו, שלם ישלם היהודי את נושיו ממיטב כספו וזהבו, כי כל נגע וכל מחלה אשר ימצא את אחד מהם, אך היהודים אשמים בו, רעב כי יהי, או דבר באופל יהלוך, חטאת יהודה היא ופועל כפיו, אך מהם תצא כל רעה ופרה ורבה בארץ בכל מקומות מושבותיהם —

גם ערכו והדפיסו מתברות רבות מעציבות רוח ומדאיבות לב מלאות חירופים ונידופים שקר וכזב ומלשינות עלינו ועל דת תורתנו וישלחו ויפיצו אותן בכל המקומות עד קצוי ארץ, לעורר קנאה להבעיר נחלי רתמים להצית אש בציון ותאכל יסודותי

ולא ההמון הרב לבד, כי גם מספר גדול ועצום מאלה אשר תואר אנשי שם להם, כי יתראו לעין רואם ודובר אתם, כבני דעת, ובין נבונים יחשבו, אף הם נתנו להם אוזן קשבת ויטו אחריהם וילבשו שנאה כמדם, ויעטו כמעיל בשתם בחימה שפוכה עזה כמות — ויהי הסער סואן ברעש הלוך וגדול בכל המדינה, סכנה גדולה ואיומה רחפה על ראשנו, בכל מקום אשר דרכה כף רגליהודי ברחובות ובשוקים קראו אחריו מלא! עסלאר! עסלאר! הכו כף חרקו שן וילעגולמו, וישברו ויפוצצו חלונות בתי בני ישראל עד אין מספר ואבנים רבים קלעו בראשיהם, על צוארנו נרדפנו וכמעט כילונו בארץ, וימצאו כפרים ועירות אשר יושביהן עמדו הכן, לגרש את היהודים מתוכם בכשיל וכלפות ולעשות עמהם כלה, ויקהלו ויבאו יחדיו לשית עצה איככה וחלקו את השלל ביניהם איזה בית יהודי יירש זה, ואיזה שכנו הקרוב אליו, ועל הנחלות אחוזות שדות וכרמים הפילו גורלות לחלקם לאיש ואיש כפי מכסת נפשות ביתו, וברוך השם אשר ברוב רחמיו העיר את רוח היושב ראשונה בממשלת המיניסטערוים ובירו גם כן פקודת הענינים הפנימיים — טיססא קאלמאן — ויצו לכל שופטי

הארץ

הארץ ופקידיהם בכל הגלילות כי יתנו עין פקוחה על כל הנעשה, וענוש יענשו בכל תוקף ועוזו כח חוקי המשפט את כל איש אשר יהיו להרים ידו או רגלו להרע עמנו, גם אל עורכי כתבי העת שלה דברו כי יזהרו בדבריהם והשמר ישמרו בכתבם ולשונם, ובנפשם ידברו אם יוסיפו להתעות את לבב המון העם בעמל ותלאה, ויסיטו אותם לתגר מלחמת איבה ותנופת יד רשע בין אזרחי ותושבי הארץ — גם הביאו במסגר עלים רבים מכתבי העתים ומחברות שונות וזרות, ואת כותביהם העמידו לפני כסאות משפט לדונם ולעשות בהם כרוע מעללם. —

(ובכן שקטה האש והסער קם לדממה עד מעט)

ויקרי כאשר כלו אוינאדי ואישטויצי לדבר, לבש וואהרמאן איש יהודי מבתי רי אנשי הועד, גם הוא קנאת גבר, ויקם ויעמוד על רגליו והוכיח בדברים נמרצים בהשכל ודעת כי שקר ענו הדוברים לפניו, וכי המכתבים והחיבורים אשר הביאו בידם להורות מהם ולחרוף במו את מערכות ישראל מלשינים הם כמוהם, ומלאים כזב ושוא הבל ורעות רוח, וכל דבר אמת אין בהם, כלמו נפתל ועקש, כי כן יחרפו יבזו ויגדלו הספרים ההם גם את מערכות הפראטעסטאנטים את כומריהם ואת גדוליהם ואת ראשי מיסדיהם — ועל אודת פליטי רוסיא הוסיף לאמור: מה קול פחדים הזה באזני מיהודי רוסיא, הלא עוד לא בא אף אחד מהם לחסות בצל קורותינו, אף לא בקשו מידינו מאומה — ובמרוצת אמרותיו אלה חוה גם הוא את דעתו ועצתו, לבלתי תת מקום לפליטי רוסיא העניים המרודים האמללים לשבת בתוכנו, למען לא יעוררו את חמת ההמון וחרונם הנלהב בעת הזאת — אך בלעדי זאת דבר הפעם טוב על ישראל — וייטבו דבריו בעיני הרוב מאנשי הועד ויכבדוהו באותות אהבה וחי. והנה אך יצא יצא מהיכל הועד ובא לו אל חדר אוצר הספרים אשר להם להנפש שם, וימהר אישטויצי וירץ אחריו בעזות מצח ויכהו שם על הלחי, וירם וואהרמאן גם הוא את ידו, כי נבער כמעט אפו להשיב מכות אל מכהו, אך חכמתו עמדה לו ונחם מהר על מחשבתו וירף ממנו וישב לו על מקומו.

והקול נשמע ביתה ועד, הלל אישטויצי את כבוד הבית, וירע בעיני כל היושבים שמה על אודת הדבר הרע הזה, כי

כן לא יעשה, במקום המשפט שמה הרשע, ויעמדו כלם כאיש אחד ונמנו ונמרו, להיות חקוק בעט ברזל בצפורן שמיר על ספר הזכרונות דברי הימים כי מעשה הנבלה הזאת רע בעיניהם ולחרפה למו יחשבוהו סלה, והי' לזכרון תמיד ולדראון עולם.

ורוח וואהרמאן לא שקטה כי חמתו בערה בו, ויקרא את אישטויצי למלחמת תנופה גבר בגבר (צוויי אקאמפף) ויאות לו, כי כן דרך האיתנים לבלתי הביא את ריבם לפני כסאות משפט, כי תושע להם ימינם וכה זרועם יוכיח ביניהם — ויקחו איש איש כלי מפץ בידו וילכו אל המקום אשר נועד להם על פי עדי שניהם אשר קראו לעמוד עליהם, וילחמו יחדיו אחרי אשר השליכו את חייהם מנגד וישימו נפשם בכפם, ויצוו גם לביתם, אולם לא נפל משערות ראשם ארצה ויצאו נקי, כי חטאו גם שניהם ולא קלעו אל המטרה:

אחרי אשר הושמו אנשי עסלאר בבור ויהיו שם כירח ימים, התחנן השוחט אשר שמו שווארץ לבא לפני שופטיו, וירוצוהו ממאסרו ויבא וייתצב לפניהם, ודמעתו על לחיו ויבך ויאמר, "כי נפשו מרה לו ולא תנית ורוחו לא ישקוט, כי נחם הוא על הרעה אשר עשה, ולא יטמון עוד עונו בחבו, והתודה את חטאתו אשר חטא, כי הוא הוא הרג את עסטר שולמושי, הוא לבדו ואין איש אתו, כי באת לעומתו על אם הדרך ותצחק עליו ותבוזהו, ותעל חמתו באפו וירץ אחרי' ויך אותה באגרוף על ראשה ותפול ארצה ותמת, ויחרד מאוד, ויקחי' וירם אותה על שכמו ויטמון את נבלתה תחת הגבעה אשר אחורי הבתים ויכס אותה בדומן אשר על פני השדה, ובערב בחשכת הליל בנפול תרדמה על יושבי הכפר לקחה משם וישליכה על שבלת הנהר טהיים" — ויתמהו השופטים איש אל רעהו ויאמרו איככה איש נמבזה ונמס כמוהו רזה ודל חלוש כח ורפה ידיים, ימית עלמה בריאה וחזקה במכת ידו האחת כהה ודקה, ואיככה יגבר כח לישא ולסבול את גויתה עד המקום אשר אמר ומשם עד הנהר, ואיך נהי' כי אין איש רואה ואין יודע את כל אשר עשה? וישאלוהו לאמר מה ראה על ככה להגיד דברים אלו אשר אין אמון בהם, כי מלבו הוציאם, וירא כי לא יכול להם, ויען ויאמר, אמת כי מלבו בדה כל זאת וכזב בפניהם, כי יודע הוא, כי ימיו לא ימשכו עוד, כי סר כחו מעליו וקרב קצו על כן נשאו רוחו להשליך

את

את נפשו מנגד למען יכפר על הנשואים הנקיים כמוהו ולהצילם משחת. וישיבו וישליכו אותו הבורה :

בעת ההיא התייעצו פקודי וראשי קהלי הקאנגרעס והסכימו ונמרו לתת לאיש אשר ימצא את עסטר שולמושי הנעלמת, וישיב אותה אל מקומה, חי' או מתה, חמשת אלפים זהו' עס"ו, ויתנו את הכסף על ידי עושי מלאכתם בהקאנצעלויא אשר להם בפעסט, להיות מוכן ושמור שם עד עת מצוא — ויצא הקול עד למרחוק, וימצאו נערות רבות בכל עיר ועיר ובכל פלך ופלך, פעם כה ופעם כה, אשר לא נודע מאין תבאנה ולאן תלכנה ויתפשו בהן לאמור אולי תמצא ביניהן המתבקשת, מקדם וים מדרום וצפון רבו יום ויום המבשרים ואומרים כי נמצאה, וכתבי עתים הוסיפו עוד מדעתם לשנות עורים בדרך, וינע לבב כל איש בין תקוה ופחד בשמוע מארבע כנפות הארץ, פה היא, שם היא, ובבא אחד מקרובי' ויודעי' לראות אם זאת היא להשיבה אל ביתה, תקותם נשארה מעל כי ראו כי איננה.

והרבנים לקהלי הארתאדאקסים התאספו גם כן ובאו אל עיר בודאפסט ויוציאו מכתב גלוי, פתשגן הכתב : זה משנים יצאו אנשים מקרב הארץ וישטנונו באף ובחימה, ויסיתו את העם אשר אנחנו בקרבו לתגר בנו איבה ולהדיח עלינו רעה, ואנחנו מחשים, כי בטחנו בישרת לבב יושבי אונגארן אשר מעולם צדק מלאה ימינם, כי לא יטו אוזן קשבת אל הולכי רכיל בשפתי כזב — אם שנאת האנטיסעמיטען בערה בס לדבר סרה, אנחנו בתום לבבנו באהבה סבלנו ושמנו יד לפה — אולם, כעת הזאת גדלה המשמטה למאוד, עד השמים הניעה, ופרה ורבה רוש ולענה, כי התאמרו לשית חטאה מתועבה עון רצח, אשר עדן לא נתבררה ולא נתאמתה אם נעשתה, לאשמת דתנו, את עלילת הדם אשר כבר נשכחה, יבקשו מחדש וישיבו לחפאות עלינו, ולא עת לחשות עוד, כי אם נשב ונידום ומצאנו עון, ואף אם כדי בזיון וקצף חרפה וקלון להשיב עוד דבר בימינו על אודת רעות רוח הבלים וסכלים כאלה, אמנם צדקתנו תכריחנו ותחובבנו להרים קולנו וליקרא : חפשו נא ודרשו מעל ספרות היהודים החדשים וגם הישנים אם תמצאו בהם אף דבר אחד קל ממנה או רמז עלי, שהדנו בשחק כי לא תמצאו

מאוכה

נשאלה

נשאלה נא את פיהחכמים — אינם יהודים — דורשי רשימות
 וחוקרי קדמוניות, יודעי לשונות ותורות המזרחיות, מורי
 הדעת בבתי הלימוד הגבוהים בכל ארצות אייראפא אם לא יעידון
 המה ויגידון כי הדת הישראלית חף ונקי מחשאת קסם ומרי העין העצום
 הזה. כי לא יזכר ולא יפקד וחלילה לנו אף מרעיון אשם גדול
 וכבר כזה

ומחלים אנחנו את פני אחינו בני דתנו, כי ישאו כי יסבלו ברוח
 דעת ונפש שוקטת עד יצא האמת כנונה והצדק יראה
 לעיני כל בשר כזוהר הרקיע, הן נכון ויאות לנו לטובתינו כמו לטובת
 יושבי ארצנו לבלתי נתון לב אל השמועות המבהילות המגדילות
 פחד ומסבבות חרדה כי הנה הממשלה הנכבדה וכל טהר לב ואוהב
 צדק משניחים ומתאמצים לבל יופרע שלום הארץ, וגם יתר העם
 שלימים הם אתנו ובוטחים אנחנו ביושר מעשיהם כי לא יאונה לנו
 מהם כל רע

אחינו! אל ימס לבבכם, השמרו לכם מהתקושט עמהם ומהתחרה
 בם, שבו ונחתו, אל תרגיזו ואל תרגנו אל תתעצבו ואל
 תתמרמרו, בקשו צדק בקשו ענוה, סורו מרע ועשו רק טוב גם עם
 אויביכם, כי אם היום יהפוכם עוד מעט ויהפך לבבם וישיבו
 ויאהבוכם ויחבקוכם

כוראפעסט בחמישי לחדש יולי בשנת תרמ"ב באסיפת רבנים
 הארתאדאקסים ובפקידתם חתמנו את שמנו

מנחם קאטץ רב בק"ק דייטשקרייץ ראש האסיפה
ארי' ליבש ליפשיטץ רב בק"ק אבאי סאנטוי המזכיר

(כן) שפתי הישרים האלה דוברות כי אין בנו כל פשע אשר חטא
 ובשקר יעלילו עלינו את דבר הדם, הן גם דם צפור השחיטה
 אסור ועצור לנו ומה גם דם נפש אדם בצלמנו כדמותינו, וברוב
 הפעמים אשר עלתה חמת המון העם לשפוך דמינו כמים לדכא אותנו
 או להעלות על המוקדה רבים מבני עמנו ושללם לבו על דבר נתעה
 ושוא לרגלי העלילה הזאת, יצאה אחרי כן צדקתנו לאור וזמם ונגלתה
 לעיני השמש ונודע לכל כי שנו ברוואה פקו פלילי ושפכו דם נפשות
 נקיים חנם)

גם נתעוררו וקמו רבים מחכמי לאומים פראפעסארען משכילים
 ונבונים

ונבונים השוקדים בכל עתות ימי חייהם לחקור אחרי כל נסתר ונעלם, ויורדים לעמקי פלאות רמות ונשגבות בחכמה ודעת, וכומרים נכבדים וגבוהים כוהני רומי הקאטאליקים היודעים בינה לעתים ועל שרשי ומנהגי הדתות השונות יתחקו, וירימו כשופר קולם בפיהם ובכתבם, כי נקיים היהודים מפשע ועון זה וכי עלילת הדם אין לה לא יסוד ולא משען או משענה, כי ממקור משחת ממעין נרפש, מרוח עושים, משנאת חנם, מאהבת חמס, ממבקשי שלל ובו, יצאה ולדור חכם ונבון הזה לקלון וחרפת עולם יחשב אם יתנו אמון לה כי הרס יהרסה וישר ישר את מצבותי כל הולך תום ואוהב צדק. **(אולם)**, הימך צור קשה מרסיסי טל השמים, אם יממו סלעי הרים מנטפי מי מנוחות? כיפעת זוהר השמש אל עור עינים,

כן לא יועילו דברי צדק ומשרים אל לבנשחץ וגאה מלא תהפוכות מרמה, ולא יוכיחו אמרי דעת ומוסר השכל על אזני רשע עריץ, נותן ללצים מוסר, עצה אל פתאים, משחית דבריו הוא, אף חומס דעת, כי ככלב שב אל קיאו, כן ישובו אל דבתם הרעה יום יום לא ישנו אם לא ירעו ולא יניחו אם יבצר מהם את אשר יזמול להשחית את נאות יעקב ולבלע את נחלתם

ואנחנו הסובלים עול הגלויות על עון נפשנו, ואמונתינו וצפייתנו, כי יגאל ה' את עמו בקרוב ובישראל יתפאר ויתקדש שמו הגדול ברוך הוא, אם לא נדע מה נעשה ויסר מעלינו רק את האסון הזה, לכו ונשובה אל ה', כי אם טרף ירפאנו ויטכך עלינו באברתו אם ימחץ, יחבישנו ויסתורנו בסתר כנפיו, וזרחת שמש צדקה ומלאה הארץ דעה, ותאלמנה שפתי שקר, וכל קרני רשעים יגדע, ותמימים ינחלו טוב סלה.)

ויהי בחדש יוני בשמונה עשר יום בו, ויעברו אנשים אשר לא מבני ישראל המה מגליל מארמאראש ויוליכו עצי בנין על מי הנהר שהיים להוריד העירה סענעטין ויהי כעמדם על הרפסודות בנביל דאדא הקרוב לעסלאר וישאו את עיניהם ויראו גוית אשה מתה צפה על פני המים, ויוציאוה ויניחווה על שפת הנהר, ושם איש כפרי שומר תבואת השדה, ויקברוה שמה, ויפנו וילכו לדרכם, וישמעו יושבי הכפר ההוא את הדבר וימהרו ויודיעו אל השטולריכטער היושב בעיר ליק ויבא הוא ורופא ואפאטהקער ועוד אחרים אתו ויצוה

ויצוה ויפתחו את הקבר ויוציאו את המתה ויראו ויתבונן על האיתות אשר היו בכתובים אתו על תואר עסטר וסימני גופה ובגדי' והנה כלם מתאימים עם תואר וסימני זאת המושלת לפניו והסכימו כלם ואמרו כי זאת היא עסטר שולמושי הנעלמה, ויראו והנה אין בה כל פצע או חבורה, והי' לאות כי לא חלו בה ידים ולא נשחטה, כי אם נפול נפלה תוך המים הזורונים, או הפילוח, או הפילה עצמה בהם ותשבץ,

והשמועה עשתה לה כנפים וקוי הטעלענראף הוליכו את הבשורה הזאת כהרף עין עד קצות הארץ, ובכל מקום אשר הגיעו שמה, שמחה וששון ליהודים תורה וזמרה, וימחרו גם כותבי העצים להודיע זאת אלכל קוראיהם, ויגידו כי יצאה לאור צדקת הכלואים כי נקיים המה וכל בית ישראל עמיהם, וישמחו וירננו כי סר קלונם וחרפתם נאספה — אך אהה! עד מהרה נחשבה השמחה ליגון והגילה לאנחה, כי בא בארי האונטערזוכונגסריכטער גם הצור אוינאדי מהר ובא ויקחו את המתה וילינו אותה תחת השגחת אנשיהם, ויקראו את אמה ועוד אחרים כנפשים ורצונם, ויאכלו וישתו את סעודת הצהרים ויצאו אל השדה אל המקום אשר היתה מושלבת שמה, ותרא האם את הגוי' ותאמר כי היא איננה בתה, אבל הבגדים אשר הפשיטו מעל המתה עוד ביום שלפניו המה בגדי בתה אשר לבשה ביום התעלמה — והאנשים והנשים אשר באו אתה מהם אמרו כי יכירוה כי היא עסטר ומהם אמרו כי לא היא, ואיזה אתה מקרובי' עמדה ואמרה כי היא היא עסטר ולא אחרת ותתן אות כי זה לפני ירחים אחדים דרכה פרה על רגלה הימנית ונפצעו ראשי אצבעותי' וגם אחרי התרפאה נשארה צרבת במקום הפצע ויסירו את השמיכה אשר כיסוה בה מעל רגלה וימצאו כי כן הוא כאשר אמרה ובכל זה לא קבלו עדותה ולא כתבוהו ולא זכרוהו בצראאקאל, אך עדות אלה אשר ענו כרצונם כי זאת איננה עסטר ורק הבגדים בגדי' המה אשרו קיימי במכתביהם ובחתימת יריהם: אנשים ונשים יהודי' ואינם יהודי' רבים מאוד התאספו ובאו לראותה ויגרשוהו בחזקה על ידי פאנדורען אחוזי חרב, גם את האדפאקאט החכם היימאן העומד על צד האסורים לא הניחו ליקרב אליהם כי הוא יהודי וירחיקוהו גם כן את הקאמיטאטס פיזיקוס על כי הוא יהודי ויקחו להם רופא אחר אשר לא מבני ישראל היא ושמו טרייטל ער להתבונן על גווית המתה

המתה ולתת משפט דעתו עלי, ואחרי אשר נתח אותה לנתחי וראה חלקי הפנימיים גזר אומר, כי הנזי הזאת הניעו שנותי לעשרים או לעשרים ושנים, וכבר ילדה ילד ומיתתה קרה לה זה מקרוב כשמונה או כעשרה ימים מחמת מיעוט דמה אשר הסב מחלתה ולא במים נתנקה וזה רק ימים שלשה או ארבעה אשר הושמה במים אחרי מיתתה *

ובכן מצאו עלילה חדשה ונוראה לחפאות חטאות עצומות על העם כבר עון באמרם כי הפשיטו את בגדי הנשחטה וילבישו בם אשה זרה אשר מתה באחת המקומות ושליכו אותה אל הנהר למען התעות את היושבים על מדין בדבר המשפט ולשום רסן בפי הדובר עליהם סרה, או נעשתה התמורה הזאת גם למען בצוע בצע כסף החמשה אלף זהו אשר הבטיחו לתת למוציאי

(והנה אנשי עסלאר החשודים היו זה כבר אסורים וסגורים מבעד לדלתים וברית, וביד מי איפוא ואנה היו הבגדים האלו טמונים עד העת ההיא? מי זה ידע אנה נצפנו, ומי הוציאם מסתר מחבואם ויתן אותם לידי אנשים זרים לכסות בהם גו נכרי?) ואחרי אשר חשבו והחזיקו את המעל הזה שלחו והביאו את האנשים מוליכי העצים אשר הוציאו אותה מן הנהר, ויתנום בבית הסוהר, גם איש יהודי אחד אשר נודע להם כי הרחיק מביתו מעסלאר בעת ההיא שמו במשמר, ויתנו צו כי מן היום ההוא והלאה, כל איש ישראלי אשר יעזוב את ביתו בעסלאר ללכת בכל מקום שהוא בלי קחת רשות מהם, אחת דתו להאסר ולהנתן בכלא ותהי חרדת אלקים על כל אשר בשם ישראל יכונה

ואת עצמות הנמצאה עקמו ונתצו ודחקו תוך ארגו קצר כמדת חצי ארכה, וקברום בעסלאר, ואת המעים וחלקים הרכים מגופה הניחו שם על פני השרה לחי ולעוף או הסתירות כי לא נמצאו אחרי כן, ולא נתנו לצייר את תמונתה על ידי מלאכת הפאטאגראפא כאשר עושים במתים הנמצאים במקום אשר אין מכיר אותם שם, כי כל ישעם וכל הפצם להבאיש ריח העברים ולסכסך את דבר המשפט להמשיכו לאורך ימים עד אין קץ, ומי יודע מתי תצא צדקת העניים האסורים לאור יומם * אחרי אשר הובאו מוציאי הנזי מן הנהר, נתנו ביד הקאמיסאר פאי איש ידוע ברוע מעללי וישאל להם לאמור לו איכה באה לידם, ויגידו לו כי ראו אותה

צפה על פני המים ואחרי נאחזה בסבך שרשי עצים העומדים
על שפת הנהר הלכו והוציאוה משם, ויכה אותם מכה רבה פעם
אחר פעם עד אשר נלאו לשאת ויאמר עוד כי לא ירף מהם עד אשר
יגידו לו מה שם היהודי אשר נתנה להם, ויאותו לו שנים מהם אשר ידו
כבדה עליהם ויאמרו כי איש יהודי ושמו סמילאוויטש
יליד מארמאראש גם הוא הלך בדרך אתם והוא נתנה להם, אמנם
השלישי בכל המכות והעינויים אשר סבל לא רצה לענות עדות שקר.
את הדברים האלה וככל החזיון הזה הגידו שלשה העדים האלו
לפני השטולריכטעראמט בעיר סיגעט אחרי צאתם מן המאסר
וישובו לביתם גם הראו את התבורות ואת הפצעים אשר נעשו
להם שם, ויביאו את הדברים בפראטאקאל וישלחוהו לשרי המשפט
לניערדהאזא אולם כאשר הובא שמה כן הניחו אותו במקום אשר
לא יזכר ולא יפקד כי לא שתו לבם אליו וישכחוהו

והאיש סמילאוויטש נתפש והובא לעסלאר, ובראשית בואו כחש
הכל וילן שם הלילה, ובבקר רוח אחרת היתה אתו ויאמר
כי יהודי אחד ושמו פאנגעל הוא מסר לו את הגוי הזאת על
חוף הנהר טהיים בכפר קערעטשין — ויארכו הימים עד אשר
הוכחש מפי עדים רבים וכלם ערלים אשר העידו כי עמהם הי' האיש
פאנגעל בעת ההיא אשר אמר ולא בכפר קערעטשין, וישב ויאמר
כי במקום אחר קרוב לכפר עססען מסרה לו, וכאשר גם בדבריו
אלה הוכחש, חזר והגיד כי בגביל עסלאר נתנה לו, ואחרי אשר גם
בדבריו האחרונים האלה הוכחש על פי עדים ערלים אשר העידו כי
האיש פאנגעל לא מש מקרבם ולא עזב את מקומו, ולא קרב אל
סמילאוויטש בכל הדרך ההוא הוציאו את פאנגעל החף והנקי מכל
פשע לחפשי, אך הבאישו ונמקו תבורותיו מן המכות אשר הכוהו,
וכחו סר מעליו כי הרבו לענותו עד מאוד ומי יודע אם ישוב
לאיתנו עוד כי על פי דברי סמילאוויטש תפשו את פאנגעל בעיר
סיגעט ויאסרוהו בנחשתים, ויתנו גם אותו ביד פאי האכזר, ויכהו
הכה ופצוץ הפשיט את בגדיו מעליו והציגו ערום והפילו לארץ פעם
אחר פעם וגלגל אותו על צרורות עפר וחול, אחרי כן החזיקו בו שני
פאנדארען ופתחו את פיו שלא בטובתו, ושפכו מים רבים אל תוך
גרונו, עד אשר הקיא ויתעלף ויהי כמת, וכשוב רוחו אליו הריצוהו
לפני סוסי מרכבה וירץ אתו עמו מעסלאר לליק ומליק לדארא כדרך

שעה

שעה כה וכדרך שעה כה, וכל אוכל לא בא אל קרבו מאז כתרזהו
דלקוהו ותפשוהו זה שלשה ימים ושלשה לילות — (כל שומע זאת
תצילנה אזניו) ותסמר שערות בשרו, הנראה או הנשמע כמוה בבתי
המשפט בכל ארצות אייראפא בימינו אלה? בזה לך עיר ניערדהאזא!
לענה לך מהו סאבילטש! כי הקימות מושלים עריצים אבורי לב כאלה
בקררבך, חללת ממלכה ושרי, כי שופטיך השחיתו והתעיבו דרכם
ומעללם, הרעו מעשיהם מכל עם בינות, הפרו חוק אנושי כפראים
בציה כחיות טורפות, הה! נבאשת בעיני כל יודעי דת ודין ואחרון
על עפר יקום לחרפך כי אהבת רשע ותשנא צדק סלה.)

ותתום השנה ההיא וצרות האסורים בכלא על לא דבר עוד לא
תמו, עוד לא כלו הדרישות, והחקירות לא נשלמו, עוד
לא אמרו להם, צאו, ויבקשו את מיסריהם ולפני שופטם התחננו
לתת להם לשפוך שיח לפני ה' להתפלל ולשמוע קול שופר במנין
עשרה בראש השנה בחדש השביעי באחד לחדש, ויאותרו להם באופן
שיעמוד התוקע בשופר והמקרא לפניו בחצר בית הסוהר, והמה
יעמדו איש איש פתח אהליו, ושומרים אהווי חרב מימינם ומשמאלם,
והברכות והתחנונים יפרשו בלשון שיבינם השופט אשר יעמוד על
גביהם, ויעשו כן. המה יצאו אחד אחד על מפתם כלאו, ויראו
ויכירו איש את אחיו ואת רעהו, ויפלו על פניהם ארצה, ויעלו עפר
על ראשם וישאו את קולם ויבכו וישאנו ככפירים, וינועו אמות
הסיפים מקול רעש בכייתם וצעקתם, והארץ רעדה תחתיהם, כי
געה געו במר לבם וצרת נפשם עד למאוד ותעל שועתם השמימה:
[אהה! אם יעלה עפר מן הארץ ולכוד ילכוד

אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו? !]

בחדש סעפטעמבער בעשתי עשר יום בו, עלה אר"י מסבכו וכפיר
ממעונתו נאספו כל חיתו יער, דוב ונמר צפעוני ואפעה,
ובאו לעיר דרעודען שלש מאות אנטיסעמיטען, כלם שואצים לנקי
חנם, לשבור כפראים צמאם מדם נפשות נקיים עם ממושך ומורט,
העם המרדף בלי חשך, ואבי ערב על שה פזורה, ויחפאו דברים
אשר לא כן על ה' ועל משיחו, ויאמרו הבה נתחכמה לעם הזה עם
ישראל בני יעקב בחיריו — ויבאו גם איש טויצי, אוי נאדי,
ושימאני, ילידי אונגארן בתוכם, ויפרשו לפניהם גליון ארוך
והרב ועליו ציור משוה תמונת עסטער שולמושי כמדת גדלה שוכבת
על

על הארץ ואסורים ידי ורגלי ואיש יהודי במחלפות ראש ארוכות
וסגלגלות וזקן מגודל עומד מוטה וכורת צוארה במאכלת גדולה אשר
בירו , וידרכו את לשונם קשתם שקר , ויספרו לפניהם את המעשה
הנוראה הזה כאלו ראו אותו בעיניהם , ויפתום בפייהם ויסיתום
בחלקלקות לבלע קדש ולהשחית את עם שוקט ובוטח , ויקומו כלם
כאיש אחד ונמנו ונמרו כי יבקשו את מושלי עם ועם ושריהם בכל
מדינה ומדינה עיר ועיר כי יגרשו את היהודים מנער ועד זקן טף
ונשים מתוכם , ואם לא ישמעו להם ולא יטו אוזן לעצתם , אזי יאספום
המון רב מדלת העם ושמריהם , כי כן ימצאו לרוב בקרב כל ארץ ,
בני בלי שם זוללים וסובאים שפלים ונבזים ויפיתו רוח זר באדם
לצורר אותם ולעשותם כלה

(עוצו עצה ותופר דברו און ולא ישחית

כי עמנו א' צנה וסוחרה בעדנו נצה .)

אלו השלשה בני אונגארן מיושבי בועד המדיני בעיר בודא פעסט
המה , וכדי בזיון וקצף קלון וחרפה אל כל זקני המדינה
הנכבדה וחכמי ראשי שיפטי ושרי הנבחרים לשבת שם לפקח
על צרכי רבבות אלפי אנשים בצדק ובמשפט לחוקק דינים ביושר
ואמת לעשות סדרים בהשכל ודעת , וכל דבר הקשה אליהם יובא ועל
פיהם יצא ויבא כל העם הגדול והנכבד , עם אונגארן , כי ימצאו
פראים חסרי לב , עזי מצח , מחרתרי ריב ומדון בשפתי שקר
ודברי כזב , מקום לשבת אתם —

האספו נא ובאו מלשני בסתר ויועצי הרע כלכם , ונסעה ונלכה
אל בתי הכלאים אשר בכל מדינה ומדינה , נחפשה
ונחקורה , כמה רוצחים שופכי דמים כמה חומסים נוזלים ושודדים
אסורים בהם , וראו אם אף אחד ממאה מהם הוא יהודי — שוטטו
בחוצות ובשוקים וקחו מספר הסובאים והפראים ועושי כל נבלה , אם
תמצאו יהודי אחד מני אלף במו? כי העם ישראל עם קדוש הוא
מבטן ומלידה , עמוסים במוסר ותוכחת , אמונים עלי תורת אמת
ליראה את השם הנכבד ולאהוב את בריותיו , ולעשות רק חסד ואמת
צדק משפט ומישרים — האמנם אהה! האסיפה בררעודען הכתה
שורש העלתה צמחים ותעש מרורות והבשילו אשכלותי באושים ,
כי שימאני אחד מהשלשה אשר באו שמה הוציא בדפוס לחושך ולא
לאור מכתב עתי בעיר פרעסבורג , והרבה נכלים יום יום להסית
ולהדית

ולהדיח עלינו את הרעה כאשר קימו וקבלו עליהם, ויהי בימים הראשונים לחג האסיף ויתאספו כאלף איש בלעל מפרעסבורג ומסביבותי, ויקחו אבני קלע בידיהם, ויקוטו ויבאו על העיר בטח, וישליכו את האבנים בחלונות בתי בני ישראל וישברום ויפוצצים, גם חניות הרסו ונתצו ויבזזו קנינים וסחורות שלל רב וישמו בכליהם, ויתר הבז אשר לא עצרו כח לישא עמהם על שכמיהם, השחיתו והתעיבו וישליכום אל טיט חוצות, ותפול אימתה ופחד על כל יושבי היהודים ויחדרו ממקומם ויקומו וינוסו רבים מהם בהחפזם עד וויען הבירה גם בעירות הקטנות ובכפרים רבים מסביב לה, נעו עברים בחוצות, וחיל ורעדה אחוזם כי גם שם הניפו ריקים ופוחזים את ידם להשחית, ואשה אחת בחפזה לנוס מפניהם המיתו בחרב ובזזו את רכושה — וכאשר נודע הדבר להממשלה מהרה לשלוח שמה אנשי חיל מלומדי מלחמה ותקם את חוק משפט השטאטאריום בעיר פרעסבורג ובכל גבולה, ותשלח דבריו גם אל כל בתי המשפט בכל המדינה, כי ישגיחו בעינים פקירות על כל הנעשה כי בכל מקום אשר ירימו את ידם להצר לישראל לשלול שלל ולבזזו בו כמשפט הזה יעשה לו ונקם ינקם — וכן קם הסער לדממה וחמת תנינים נשבתה.

(הלום ראינו כי הממשלה הרוממה תפריש כנפי' ותסוכך עלינו לבל יעשו אותנו כלה, אמנם, מדוע לא תתן לב לעקור את שורש הרעה לרפאות את מקור המעין המשחת, למען השבית אויב ומתנקם? הן המעשה העסלארי הי' לאבן נגף ולצור מכשול, וזה ירחים רבים אשר יחקורו וידרושו ויתאמצו להוציא הדבר כפי רצונם ומחשבתם הרעה, עלו גבעות ירדו עמקים עמקי תהום רבה והעלו חרם בידם, כי לא מצאו באנשים ההם כל עון או חטא ועודם ססתוללים במ לבלתי שלחם, עודם מחזיקים בהם ליסרם חנם, ובזה נותנים הרב פיפיות ביד כל צרואויב להנקם ממנו, כי ישישו למצוא סבה להסית את העם לשנוא ולהרוף אותנו, ומדוע תראה הממשלה את כל זאת ושם ידה אל פיה? מדוע לא תתאמץ להסיר מעלינו את התלונה הזאת עלילת השקר לחסום שפתי משטינינו, בשום קץ לדבר המשפט המעוקל הזה? כי כל עוד ישננו כהרב לשונם מוציאי דבת השוא, ינתן יעקב למשיסה וישראל לבוזזים — וכל עוד לא יסכרו פי דוברי נבלה ולא יגערו במחרפנו חנם, לא נרגיע ולא נמצא מנוח לכף רגלינו

רגלינו — ואם ישימו שומרים לראשנו לבלתי הרוג או הכות אותנו כל מוצאינו, למה לא יצוו גם כן לבלתי עצבנו והכלימנו, ולבלתי החרידנו ממקומנו בכל עת ובכל שעה ורגע, האם כה יאמרו עלינו שבור חבית ושמור יינה הנו בידך אך את נפשו שמור ? !]

הרדיפות בפרעסבורג וסביבותי, הדלו, לא עוד יאספו לחרדת יושבי בטח לשבר החלונות אשר הציבו מחדש, ולא יוסיפו לבזבז בוזלחלק שלל, אך מי ישיב את רב הנזק אשר כבר עשוהו? או מי יקום עם מרעים ויטייצב עם פועלי און להביאם במשפט, להשיב גמול לעושי הרשעה לשלם לאיש ואיש כמעלליו? הן בלעדי אחדים מהם אשר שמו במשמר על עת קצרה לעשרה ימים או לעשרים יום, יצאו הנשואים כלם נקי — והאיש אשר בתחבולותיו הסב את כל הרעה שמה לאיד ויושב בסוד הועד המדיני באין מכלים ואין איש שם על לב להוכיחו על פניו ובקרבו ישים ארבו לשוב ולהרשיע כאשר תמצא ידו —

וירכו הימים ושלוש הארץ נשבת ויושב, יהמיון, ים היגונות הולך וזועף, התלאות רבו, רוח הזמן נעכר ותמס כעש חמודו, הדור פרוץ, פני החיים נזעמים, פסו אמונים ואבדו, כל את מרמה ידבר וכל אלוף רכיל יהלוך איש ברעהו והתלו, נערים פני זקנים ילבינו, אויבי איש אנשי ביתו — אלה יחגרו איש איש כלי מלחמתו ישלחו עויליהם בראש כל חוצות, ואצל כל פינה יאורבו לירות במסתרים תם — ואלה צנה וסוחרה יבקשו למו, ויקימו מסביב להם תיל וחומה, לבל יגע בהם כל רע, יסתירו פניהם מבלימות ורוק ויבאו חדר בחדר להתבא עד יעבור זעם

בעת הזאת התחכמו רבים, אשר כסתה כלימה פניהם ויבושו להאמין את עלילת הדם ובכל זה תפצו להאמין כי נעשתה התועבה בעסלאר כאשר יספרו, וחשבו כי הפאנאטיזמוס עשתה זאת, ואמרו האיש אחד שונה הדת פאנאטיק ער יחטא ואשם ועל הגוי כלו יצא הקצף? הנה אמנם איככה יקראו לאיש ההורג נפש אדם בודון ביום השבת, ביום אשר אסרה לנו התורה להמית אף ברי' קלה זבוב או נמלה, בשם פאנאטיק ער? הנה הבודה לו מלבו לאסור איסר על נפשו לענות את בשרו, או מתעקש להוסיף על תורת דתו משאות שוא ומדוחים, זה הוא פאנאטיק ער אולם אשר יזיד במרמה להפר חוקי התורה המורשה ולחטוא בהנה בעברו

5 בעברו על אחת מן האזהרות אשר אשרה עליו וצותהו לבלתי עשותה האיש ההוא בשם פרעפלער יכונה כי את דבר ה' בזה ומצותו הפר ולא פאנאטיקער — המשכילים מן הכת השמאלי לועד המדיני שאלו את פי הזקן הישיש קושש וט לא יאש להניד להם עצתו איך יעשו בדבר שאלת היהודים, וישלח דברו אליהם: כי ישמרו ויזהרו מנגוע בהם ומהתעלל בכבוד עם חכם ונבון הנזיר המפורז ומפורד כשש מאות אלף במספר, כי פן ירבה ונוסף גם הוא כלו על הכת הימיני מהנה הממשלה, ועלה הכת השמאלי בתהוולא תעשינה ידיהם תושי' לנצח — וישמעו אליו

6 ואנשי מחוז טאפאלצא רעים וחטאים לה' מאור, ויהי בחדש יענר ויגישו את בקשתם במכתב לפני הועד המדיני כי יקחו מן היהודים יושבי אונגארן את זכותם אשר השיבו להם על ידי העמאנציפאצאן, ויעשו בהם כרצונם כאשר עשו עמם בשנות החושך אשר כבר עברו, ויעמדו המשטינים — הם אשר זכרת למעלה, כי נעלה נפשי במ ולא אישא עוד את שמותם על שפתי — לתמוך את הבקשה הנמהרה הזאת ותרבו לדבר תהפוכות ויגבה לבבם עד להשחית, אז התייצבו אנשי הכת השמאלי הנבונים והישרים בהם, וירחיקו את הערב רב את האנטיסעמיטען מתוכם כהנו סינים מבסא, ויבהלו מהם ויבזק חבורתם, וישימו להם לחוק לבלתי התגר בני ולבלתי הצר לנו עוד, והאיש אשר יעשה בודון להצר החוק הזה ויעבור את הגבול אשר גבול ימחה שמו מספר בריתם בסודם אל יבא ולא יחד בקהלם עוד. ואת בקשת יושבי טאפאלצא השליכו כל אנשי הבית כל הכתות יחד כאיש אחד אחרי גיוס — מלבד ישמונה אנטיסעמיטען אשר לא ידעו בושת ומאנו הכלם — והסכימו כי אם יובא לפניהם עוד בקשה זרה קלות הדעת כזאת, כי לא יתנו לה לב לעולם כי חרפה היא לעם גדול ונכבד לבלות זמן בדברים ריקים וזדונים כאלה ורבים מהנבחרים ביושבי הועד הפליגו בעת ההוא להשתכח בתהלות ישראל בחכמתם ובתבונתם בכשרונותיהם ובמעשיהם הטובים האיש יויקאי הדגול מרובה, הוכיח באמרי יושר והראה לדעת בצוף דבש שפתותיו כי העם ישראל, מלבד כי עם חכם ונבון הוא, עוד גם אמיץ לבו בניבורים ומלומדי מלחמה, כי לא הפכו ביום קרב, לא נסו לנפשם ולא נסוגו אחור בשנות 48 — 49, כי שמו גם הם את נפשם

בכפם , והקריבו את רכושם ואת חייהם על מזבח החופש ככל נוי הארץ , ובשפוך סוללה על עופל מבצר אפצן ללכדו ברגש המה , היהודים , חרפו נפשם למות ובראשונה נסעו לדגליהם ויעפילו לעלות על חומות המצודה ולכדוה , וימותו שמה מות גיבורים , ובכן תכון עצתם לעשות סדרים בהשכל ודעת וחוקי המשפט לכל צרכי המדינה בעת השלום ההשקט והמנוחה , ופני להבים פניהם מול צר ואויב , וימינם ימין עוז לשלוף חרב ולדרוך קשת על שדה קטל ביום מלחמה — ובסוף דבריו הזכיר את עם הסעקלער בזיעבענברגען ואת בתי הלימוד אשר להם וישבח אותם ויאמר כי כפי כשרונותיהם , נכונים הם להיות אף בתי משפט בעיר ניערעדהאזא — (ויהי לאית כי מעשי שרי המשפט שמה לא ישרו בעיניו על כן נשא משלו עליהם והשוה אותם אל ילדים צעירי ימים התלמידים אשר בהפאלקסשולען . —)

השטאאטסאנוואלט למחוז סאבוילטש קץ בחייו ויחנק וימת , ויקח אחר מקומו לפי שעה ויתבונן על מעשי בארי וירא כי תהפכות המה , כי מעות את דרכי דרישותיו שלא כדון ומשפט , והוכיחו על פניו ולא אבה שמוע ויפרוש את דבריו לפני השרים השופטים , אולם , תחת להביא את זה בפלילים ולהענישו על רוע מפעליו , או לקחת מידו את דבר החקירה והדרישה , הסירו את האנוואלט מפקודתו , וישימו אחר תחתיו , והנה גם היא מצא כי עקלקלות ילך בכל אופני הדרישה וכל מעשיו רשע ומרמה , ויקרב גם הוא את דבריו למקום הראוי וירא כי אין לו שומע , ויעזוב את פקודתו גם הוא אך טרם הלך משם הוציא לחרות ארבעה מן האסורים ההם , אנשים אשר לא מצאו בהם עול מאומה , ולא עלתה עליהם לא טענה ולא חשד , לא העידו ולא העידו בהם , וכל חטאתם אשר בעבודה סבלו עינויי הכבל ארבעה ירחים , הוא יען וביען יהודים המה ומקום מגורתם היא כפר עסלאר ועזבוהו מבלי שאל את פי המושל הרודה במ .

ואשה אחת מן העבריות היתה באה אל אם עסטר , ותהי לה יועצת ותאמר לה , כי אם הטצא ימצא אתה בבית מעיל או כתונת אשר כסתה בה האבודה את בשרה , תלך ותבקש לה קוסם קסמים מנחש ומכשף אשר השב ישיב בזאת אותה אל ביתה אף

אף אם באחרית ים היא או מעל לגבול הרי החושך — ותמצא
האשה את פועל כפה והיתה משכורתה שלימה עקב עצתה, כי
ארבעה ירחים ישבה ובכתה בבית הסוהר, עד בוא השטאטסאנוואלט
הזה והוציא אותה משם ושלחה לדרכה

אחר הדברים האלה לא שב בארי מדרכו, וילך אחרי שרירות
לבו ואל כל אשר יפנה ירשיע, לדאבון רוח ונפש כל איש
ישר הולך נכוחות, כותבי קורות העתים האוהבים צדק ולב נכון
בקרבים ירימו קולם יום יום וישאנו ככפירים • עד מתי לעדה הרעה
הזאת, עד אנה יבוקש עון אשר איננו, ואין שומע להם מבית המשפט,
תוכחתם לבקרים תעלה בתהו ותאבד, דבריהם לא יועילו ולא יצליתו,
כאיש זורע בארץ שריפה גפרית ומלח כי לא תצמיה ולא
תעשה פרי —

העורך דין האדפאקאט החכם והישר דר' היימאן מעיר
ניערעדאזא, אשר מנוהו להיות בצד הנשפטים בראותו
את גודל התועבה אשר נעשתה בעת אשר הרבו נכלים למצוא עלילה
חדשה שנית, וידע כי תכבד העבודה ממנו ולא יוכל עשותה לבדו,
ויועץ כי יבקשו להם עוד עורכי דין אחרים להיות עמו, וימצאו אנשי
שם חכמים וידועים בשערי הדין והמשפט, ויתאחדו עם דר' היימאן
לפעול בדרך הדין והמשפט לטובת הנחשדי' ההם ולהמליץ בעדם,
בעתו, ויראו האנשים החכמים האלה את תהלוכי המשפט הזה,
והנה עלה כלו קמשונים, כלו עקש ופתלתול וירע בעיניהם, ויערכו
את בקשתם לפני כסא המיניסטער אשר על דבר חוק ומשפט, לקחת
את משפט העלילה הזאת מיד שופטי סאבוילטש ולתתו ביד
שופטים אחרים, וימאן ויאמר: הלא בעת צאת המשפט מעוקל
מלפניהם ולא ייטב בעיני הנשפטים, אזי הרשות נתונה להם להביא
ולהציע את דבריהם לפני כסא השופטים הגבוהים עליהם, ולמה זה
יפריע מעשיהם כעת הזאת — ויערכו עוד בקשתם שנית, כי יצוה
ויוציאו את עצמות הנוי' הנמצאה בגבול דאדא מקברה, ויקראו
רופאים מומחים לבחון ולראות, אם כנים דברי הרופא אשר נתח
אותה ואשר גזר עלי', אם אין — וישמע אליהם ויעש כדבריהם,
ויבואו שלשה פראפעסארן מהאוניפערזיטעט אשר בעיר פעסט, שם
האחד שייט הויער השני מיהאל קאוויטש והשלישי
בעל קי שלשה חכמים ידועים ברוב תבונתם ונסיונותיהם בחכמת
הניתוח

הניתוח, כי יכירו וידעו מעצמות ובשר המת, את מזגו ותכונתו אשר היו לו בעודו חי, וימסרו להם חצי האחד מהאברים והעצמים הקיימים עוד, ואת החצי השני מאנו לתת להם — חלקי בשר הרך, המעיים, הצפרנים, והשערות, לא נמצאו — ואחרי אשר בחנום התבוננו בהם, העידו והגידו כי מצאו כי הבחינה הראשונה אין אמון בה, כי לא בדעת ולא בתבונה נעשתה, אם מחוסר הכשר חכמה ודעת או ברעות רוח ועצה נבערה לעות צדק ומשפט בשקר וכזב — כי כפי בחינתם היתה הגוי' הזאת לא פחות מבת ארבע עשרה ולא יותר על שבע עשרה שנה, גם מצאו והכירו כי לא ילדה ילד — ומיתתה קרה לה כבר כעשרה או כאחד עשר שבועות טרם המצאה, ואפשר כי על ידי מים אשר באו אל קרבה נחנקת ומתה, גם אפשרות היותה במי הנהר כל הזמן ההוא, הכירו יחד. — כלו הפך עדות הרופא טרייטלער -- וזוסיפו עוד לאמור, כי כפי השערותם והתבוננותם, היא היא עסטר ולא אחרת כי ראו ומצאו את מצב המלתעות והשנים אשר לה כמצב המלתעות והשנים בפי אחי' ואחיותי' אשר בחיים — ונתנו טעמים וראויות מוכיחות אותות ומופתים על כל דבריהם כפי חכמתם וידיעתם את טבעי גופי בני אדם ברוב נסיונותיהם.

ואת הבגדים אשר הפשיטו מעל המתה הנמצאה נתנו לידי ראשי לומדי חכמת הכעמיא בעיר פעסט לבחון את הכתמים הנראים בהם, מה המה, וישיבו אותם כי מצאו בבחינתם כי הכתמים האלה מעיפוש רקבון נוף המתה נהוו ועלו ונדבקו על הבגדים אשר היו עלי' ונצמדו על הגו ימים רבים —

(אם כן לא מקרוב נתנו הבגדים על הגוי' אחרי בלותה.)

פראפעסאר האפמאן אשר להאוניפערזיטעט בעיר המלוכה וויען הוציא לאור מאמר אחד אשר בו הראה לדעת כי צדקו דברי שייטהויער וחבריו אשר שפטו על אודת הגוי' הנמצאה, גם פראפעסארען מעיר הבירה בערלין במלכות פרייסען הגידו כן והחזיקו דבריהם בדעת ובתבונה ובראיות ברורות ויוציאום לאור בדפוס.

כל זה נעשה עוד בחדש דעצעמבער ושופטי סאבילטש ואשימו אונם משמוע, מהשכיל לבותם, ויחשבו רק רע כל היום, עוד ידם נטוי' להטות משפט תמימי דרך, עוד לא יאמרו די לצרות האסורים.

האסורים האמללים, עוד צומתים בבור חייהם ופורק אין מידם, כי יללת העשוקים לפניהם רינה, ודמעותיהם שיקוי לעצמותם, אלו יצעקו מכאב לב, ורימו קול נהי מרוב ענים ומרודם, והמה יעמדו מנגד, וישחקו, ושימו מצחם כנחושה וילעגו למו —

(הוי, עד מתי אלקים יחרף צר !

עד מתי משנאיך ינשאו ראש לבגוד בגד !

עד מתי תהי העלילה הזאת לנו למוקש !)

בעיר טי'ס' אימרע בגבול קארצאג היתה עלמה ושמה עסטר

מאלנאר שכירת שנה בבית יהודי, ותדבק נפשה בנער

אחד מילידי העיר בשכונתה אף הוא חפץ בה ויבקש לקחתה לו

לאשה, ותעזוב את בית אדוני' ותשב אל אבי' והנער בא אחרי'

ויתחנן לפניו להשיאה אליו, וימאן אבי' לתתה לו, וילך לו לדרכו

ותתעצב הנערה ותבך, ויחר אף אבי' עלי' ויגרש אותה מביתו,

ותלך ותפול אל באר מים ותטבע ותמת — ויקחו אותה משם

ויקברוה — ויתלחשו האנטיסעמיטען כאשר נודע להם הדבר, ויאמרו

כי גם עסטר השנית הזאת מידי יהודים נרצחה, ואחרי אשר המציאו

את דמה השליכוה אל הבור הזה, ויאמרו זה האות כידקרוה, כי העור

המכסה את הקרב תחת לבבה הי' קרוע — וצוררי יהודה מהרו ומלאו

את כתבי העת בדברי שטנה על הנבלה החדשה הזאת —

ויבאו שרי בית המשפט מעיר קארצאג, ופקידיו שוטרי ורופאיו,

ויוציאו אותה מקברה, ויראו כי שקר ענו בה כי אין בה כל פצע

או חבורה, ויבאו גם עדים שכינותי' ויעידו, כי שמעוה אומרת,

כי טוב לה המות מחיים, וכי תקח את נפשה מרוב יגונה.

[ויתפרו שונאינו ויבושו, כן יבהלו ויכלמו לנצח —]

ועלמה שלישי' אך לא עוד בשם עסטר, והיא לא נשחטה ולא

נדקרה, אף לא נחנקה כי לא מאסה בחי' לבחור מות

מעצמותי' בימי נעורי', לא נאברה ולא נעלמה, אבל העלימה

והסתירה למען העלות חרון אף על ישראל, בגבול ס' מיקלויש היתה

עלמה מבנות הארץ נשכרת בבית יהודי, ותלך ביום מנוח לראות

את אבי' ואת אמה, ויקחוה ויתנו אותה אל בית איש אחד מקרוביהם

להסתר שם, ובכל יום ויום השכימו ובאו אל היהודי אדונה לבקשה,

ולא מצא מענה להשיב להם. כי לא ידע אנה הלכה, ויקללוהו

ויתרפוהו, וכפרוץ הדבר ויודע ליהודים מסביב לו ויראו האנשים

מאוד פן יבלע להם, פן יעלה הכורת להשתיתם ויביאם במהמורות בל יקומו, וכאשר נעשה באנשי עסלאר כן יעשה להם ואבדו — ואיש יהודי אחד הלך לפי תומו ובא אל מערת פריצים מקום הסתר והמתבואה הוא וירא שם את העלמה ויכירה, ויבקש לתפשה, ויסובו עליו ויכוהו מכות חדרי בטן עד כי נפל למשכב — אך עצתם נבערה על פיהו. כי לא יכלו עוד הצפינה ותשב אל בית אבי ואימת היהודים שככה.

(אם) תקראינה כאלה בניערעדהאזא או באחד המקומות בסביבותי כיעתה הוסיפו בני עולה להוליך שבי את כל היהודים הנמצאים שמה לענות בכבל רגלם, ולמלאות במו את חדרי הכלאים תחתית עמקי שירותם ותצרותיהם, ומי יודע להגיד את מספר הירחים או השנים אשר היו עתידים לעבור עד הוציאם לצדק דיניהם —) ובחדש יענר הובא סמילאוויתש על פי בקשתו לפני השופטים ויען ויאמר כי שקר העיד בדבר גזית הנמצאה ורק מפחדו פן ייסרו אותו כאשר יסרו אחרים הגיד את כל אשר בקשו ממנו — ולא שתו השופטים לבם לדבריו וישיבוהו אל בית המשמר.

הסתיו עבר, הקרח חלף הלך לו, השלג נמס ויהי למים והשקה את פני האדמה, עינות ותחומות יוצאים בבקעה ובהר, ואשרות הנחלים ילפתו ארחות דרכם אל שטף הנהרות, ובכסף תועפות גליהם, אל סעמקי הימים יחדיו ירוצו, ויסובו בלכתן ואל מקומם ישובון — האביב הגיע, השמש תשוב תהלך הלך וקרוב לנו, וקרני זוהר זהבי ניצוצי נכת פנינו תשלחה, הארץ תוציא צמחה אף גנה זרועי תצמיה לשמחת לבב כל רואי אשר עלי ידרוכון, השושנה העלתה נצה, מור ואהללות נתנו ריחם, ועץ עושה כל פרי מריח מים יפריח, גם ברוש תדהר ותאשור וכל עצי היער ביפי ירקרקות עליהן את ענפיהן תכסינה, הגבעות גיל עשב תחגורנה ועמקים יעטפו דשא וחציר בצבע רקמתים, מקנה הבהמה ועדרי הצאן בנאות מדבר ירעו על כר נרחב, וכשבעם, עלי מבועי מעינות וברכות מים ירבצון, וילדיהן בנאות ועו יתענגו לעיניהם ומסביב להם ירקדון, כל צפור כל כנף מבין עפאים יזמרו יתרועעו אף ישירו, כל הרמש כל החי בעדן גן אלקים תחת חוג טוהר השחקים אשר ממעל לראשנו, ישישו וישמחו לשאוף רוח צח בחום נועם עלי שפים, אל כל מקום אשר נסוב ונפנה אל ימין או שמאל.

קדם וים, אך הוד והדר, אך נעימות תפארה דשן ורענן ורוב שמחות עינינו יביטו, גיל וששון — רק אנשי הצדק קהל עסלאר העברים במסתרים תבכה נפשם, רק במשכנם עצבת רבה רובצת, רק סביב להם חשיכה גדולה ענן וערפל, שמה, על רצפת אבנים באחת הזוויות בעמקי הכלא, באופל, למעצבה ישכבון, מבעד למסגרת דלתי נחושת ובריהי ברזל יהמו יתמרו מעיהם, מעוצם רעת מנת חלקם וגורליהם, אנהות דוי לחמם ודמעות בכי שקוים, ברק השחר הנחמד, עליהם לא יבקע, אור הבקר הנעים לא יחוו עיניהם, וכחום היום בצהרים, המה יחילו וכל עצמותיהם תרעדנה מרוב יגונם, אף בלילות שינה אין בעפעפיהם מפתח שופטיהם וזעמם אותם, ישועו ואין מושיע, פורשים כפים ואין עוזר למו. —

אחרי אשר הפראפעסארען מהאונפערזיטעט, חוו את דעתם על תכונת הגוי' הנמצאה בגביל דאדא וסתרו את דברי הרופא אשר נתח אותה בראשונה, שבו שופטי סאבילטש, והציעו דבריהם לפני הלאנדעס סאניטעטסראטה, כי ידונו המה ויכריעו בצדק את אחת מהדעות השונות ההם, וינידו ראשי העצה בעלי החבורה הזאת, כי שקול שקלו את שתי הדיעות ובמאזנים ישאו יחד, ודעתם נטויה על הדעת האחת כמו אל השנית ואין בידם להכריע ביניהם — ולא בארו את דבריהם ולא נתנו טעם או סבה מדוע נמנע מהם מדרת אל עומק המחקר ההוא ולבא עד תכונתו, או מדוע לא ישיגו את סודו לדעת ולהשכיל להבין ולהורות משפט חרוץ כזה או כזה — ואולי הוא מחסרון כשרונותם — אחרי הדברים האלה נמר האבערשטאטסאנוואלט אומר להביא ולהעמיד את האסורים במשפט, בגלוי, וכן יעשה, אך מתי יהי זה, עוד לא נשמע בין החיים עוד לא גבלו את המועד כי השופטים האלה לאטם יתנהלו, צעקת הדלים לא יאבו שמוע, ולשועת נכאים יאטימו אזנם.

ובין כה וכה קרבו ימי חג הפסח לשנת תרמ"נ לבא, ותבאנה שתי נשים, אם הזקנה למאריך שארף ואמו חוהגתו ברשיון שרי המשפט, אליו במשכנו בבית הענטער שומר הארמון ויבקשו אותו ויחלו את פניו, כי לא יתגאל בפת בג לחם חמץ בימי החג, כי יכינו ויביאו לו ענות מצות ושאלך מטעמים כל ימי המועד, זימאן ייאמר כי כבר בדעתו לבלתי שוב עוד אל עמו ואל מולדתו.

ובמלאות

ובמלאות לו שנת החמשה עשר לימי חייו ימיר את דתו, כי אז יושב לו וכאחד השרים יהי' —

משעם האפיפיור ברומי, לעא השלשה עשר, וכנסת הכהנים הגבוהים העושרים את כסאו, הוציאו לאור כתבי העתים שם בימים האלו מכתב גלוי ואלו דבריו: הנה חג המצות אשר לבני ישראל קרוב לבא, לכן הנני מודיעים, כי יודעים אנחנו את כל תורת היהודים מהחל עד כלה ממסד עד השפחות הכתובה והמקובלה המדרש והתלמוד, ויודעים אנחנו ביריעה גמורה וברורה כי עלילת הדם אשר ישימו להם, עלילת שקר ושוא היא ואין בה ממש מאומה, כי אסור ועצור להם אכילת כל דם בהמה חי ועוף וקל וחומר דם האדם —

הבישאף היושב על כסאו בארמונו בעיר קעניג גרעטץ שלח אמרתו בימים האלו אל כל הכומרים אשר תחת דגלו, כי יתנו לב לבל יבאו המכתבים השונים המסיתים על דבר עלילת הדם בידי עם הארץ, וישמרו ויזהרו מהם ואל ישעו בדברי שקר, וביותר יפקחו עיניהם על מחברות הפראפעסאר ראה לינג מפראג לבל יקראו אותם, ולא יתורו אחרי לבבם ולא יפנו אל שטי כזב כאלה —

בשנת שש מאות וארבעים ושלש לאלף הששי בחדש סיון בארבעה עשר יום בו — הוא תשע עשרה לחדש יוני — יום אשר חכינו עליו ופחדנו ממנו, כי זה היום תחלת מעשה הדין והמשפט בדבר העלילה הנוראה העסלארי בגלוי בבית המשפט בעיר ניערעדהאזא, ויקבצו ויבואו אנשים רבים מרחוק ומקרוב לשמוע הטענות והמענות העדות והתשובות ואת אשר יגזרו עליהם, וישארו הרבה מהם ברחוב העיר כי קטון הארמון מהכיל יותר ממאתים איש, ולא הי' בתוך הבאים פנימה אנשים עברים כי אם חמשה במספר ומבלעדי אלה לא השיגו עברים מכתב רשיון לעלות השערה על גפי מרומי קרת בטבור העיר בית הקאמיטאט הזה בנוי לתלפיות, רפידתו שיש קירותיו אבני מחצב שערו ברזל, וגו נחשת ממורט עליותיו מרווחים, תאיו והיכליו רחבי ידיים משוחים בששור ופתוחים ציצים ופרחים, יציעו כליל בהדרו עמודיו ארבעה מעשי צעצעים, וצל נעים מעצי רענן הסוככים בענפיהם משני צדיו, גובה מצחו זונה קדמה ממנו קרנותיו ותבנית אדם כורע על ברכיו וידו

וידו אותות חרב שלופה על קרנו הימיני ותבנית אדם יושב על כסא בקרנו השמאלי ובימינו מאזני משקל ערוכים בכל ושמורים מאין נטות מטה או מעל, שניהם פסילי אבן מקצעים במקצעות ויחד יורו לדעת כי במטה עוז ימשולו בבית הזה ובמאזני צדק ואבני צדק משפטי אמת בו ישוטו, כי לא יטו אחרי הבצע ופני איש לא יהדרו, כקטן כגדול כעני כעשיר ישמעון, ולא ימוט תם לפני רשע ועשוקים מיד עושקיהם יצילו — אך הנה! לשוא שקד החוצב אותם לשוא עמלו בוניו בם, כי יושביו העמיקו סרה פקו פלילי ויקו למשפט והנה משפט לצדקה והנה צדקה

ויפתחו את סגור דלתות הכלא ויוציאו את האסורים אחרי עבור ארבעה עשר ירחים מעת הושמו שמה, ויוליכו אותם, כצאן אל טבח מבית הסוהר אשר בעבר השני מרחוב העיר מול ארמון המשפט וסביב להם עשרים שומרים יהלכון וחרבות שלופות בידם, האסורים העניים כלמו נמוכי רוח, מלאי עצבת והולכים שחוח, אמנם עיניהם לנכת הביטו כי בטחו בצדקתם אשר הכרת פניהם תענה בם — והמון רב אנשים ונשים זקנים וצעירי ימים עומדים מזה ומזה, עריצים ואוהבי רע יצחקו אל פניהם וישמחו אל אדם, ואשר צדק מלאה ימינו יביטו עליהם בחמלה רבה, וככה בכל יום ויום מימי דינם, בעת לכתם ושובם יסיבו אותם עם רב ועצום וכמשפט הזה יעשה להם — אף קראו והתעתדו למו עדים רבים יודעים ולא יודעים מיימינים ומשמאילים ויבאו ויעמדו לפני כסא המשפט.

ועורכי דין, חמשה, כמספר מחלקות האסורים אחד אחד אחוז לכל מחלקה, נקראו גם כן ויבאו וישבו איש איש על כסאו

כלם אנשים חכמים וידועים מליצים וישרים ואלה שמותם **דר' פונטאק**, והוא בן חיל איש בריא גדול הקומה וטוב רואי מחזה פניו יופיע נהרה וקרני הוד ביושר וצדק דבריו מעטים ושקולים במספר כמותם וכבדים באופני איכותם. **דר' אישוויש**, לאנדטאנס אבנעארדנעטער, איש נבון דבר חכם חרשים אחד מהגדולים הקרי לב, איש אוהב את הצדקות אוהב את המישרים, איש נעים הדר התפארה, וית רענן יפה פרי תואר, איש נכבד ויקר רוח לפני מלכים יתייצב, ראש המדבריים בכל מקום קולו אדיר וחזק חוצב להבות אש, לשונו עט סופר מהיר

מפתח

מפתח שפתיו אמת וצדק, דולה אמרו ממקור התבונה ממעמקי
הדעת דבריו ערבים על אוני יומעיו ונחקקים על לוח לבם
לעד לזכרון

דר' פריעדמאן, איש חכם ונבון מעורר אהבה חדה וידידות,
קווצותיו ולתלים עיניו כיונים, מזהירות כמאורות
הרקיע, מעידות על רוב החמה השוכנת בקרבו ויורדת אל חדרי
בטן המביט אליהן, שפתותיו שושנים נושפות נופת וטעם זקנים,
לשונו דבש וצרי, ידיו גלילי זהב חלי וכתם תנועותיו מלאות חן
מראהו ממתקים וכלו מחמדים

דר' היימאן, איש בחור כארום, איש הדעת והתבונה אשר אמת
חתולתו ולא ישא פני איש, לבו כלב הארי ולא יחת
מפני כל, מן השלשה הכי נכבד, כי מיושבי העיר נייערעהאזא
הוא ולא שת את לבו אל מצבו והשליך תייתו וידידות מזדעזע
מנגד, ומקרבם ירד ללחום בעז רוח חכמתו את הפראים את הרבים
ואת הנמרים במעונותיהם

דר' סעקעלי, איש צעיר לימים, חד השכל, ובקרב זמן לא
עוד כביר יצא שמו עד למרחוק

והשטאטסאנוואלט השלוח הנה מטעם הממשלה לערוך
הטענות נגד הנתשרים, סייער ט שמו

הוא האיש אשר הזקין בחכמה ובתבונה על רום משמרתו, שונא
בצע מואם מעשקות אוהב התחקות על שרשי הדין יורד אל עמקי
יסודי המשפט קולע אל השערה ולא יחטא, ובראשית דבריו הראה
כי תחבולות העלילה חזו עיניו וסתרי המרמה והכזב לו נודעו, כי
הצדק איזור מתניו והיושר איזור חלציו, ובכל זמן הדרישה והדין לא
נטה מהם ימין או שמאל

ויקרא הפרעזידענט קארניש אל כל אחד ואחד בשמו, ויפרוש
לפניהם את עונותיהם אשר ישימו עליהם, ויענו כלם כי

רק עלילה היא כלה שקר ושוא ואין בה ממש, ויקם הנער מ' שארף
להגיד עדותו וטרם פתח פיו קרא הפרעזידענט אליו ויאמר לו דע נא
כי כפי חוקי המשפט אין להכריח אותך להעיד להרע לאביך או
לאמך, אך אם ברצון נפשך תחפז להעיד נגדם תוכל עשוהו, ויען
הנער כן אעשה כי חפצי ורצוני להעיד אף לנגדם, ויען ויאמר,
בשנת 1882 בראשון לחדש אפריל בשבת הגדול קודם חג הפסח
שעה

שעה אחת לפני חצות היום שלחו אביו לקרוא את הנערה עסטר שולמושי אשר ראה אותה בעד החלון הולכת על אס הדרך, הביתה להסיר את נרות המאור מעל השלחן — ובבאה בא אחרי אורה המחזיר על הפתחים ושמו וואלנער, ויתפוש אותה בידיו והכניסה אל היכל בית התפילה ואת הדלת סגר אחריו, ויהי בשמעו את קול שועתה וימהר וירץ אל פתח בית התפילה וירא בחור המנעול כי הפשיט את בגדיו מעלי מלבד הכתנת והפילוח לארץ, ויאחז השוחט בריון את ראשה והשני בוקסביום תפשה ברגליו והשוחט אשר שמו שווארץ לקח מאכלת בימינו ויתחוך את צוארה ובשמאלו קבל את דמה בקערה אחת אדומה ושפך אותו אל קדירת חרס גדולה, וישב לשום את הקערה עוד תחת צוארה והריק שנית את הדם אשר קבל אל תוך הקדירה ההיא, אחרי כן קשרו את צוארה במטפחת, ויבאו ארבעה אנשים מבית התפילה הפנימי וילבישו את הסתה את בגדיו כאשר היו עלי בתחילה, וילך הוא אחרי התמהמהו שמה שלשה רביעי שעה, וישב אל בית אביו ויספר את אשר ראה ותצוהו אמו לבלתי הזכיר דבר המעשה הזה לפני כל איש, וישב אל השלחן ויאכל את סעודת הצהרים, ואחרי אכלו שב ובא אל בית התפילה וירא והנה כבר הרחיקו האנשים ללכת אך האורח פגע בו ואמר לו לסגור את דלתות הבית ויקח את המפתח וינעול, ולא ראה ולא מצא עוד שום דבר או רושם וכפי השערתו הוציאו את הנשחטה בעד החלון ויטמנה תחת ערימת התבן אשר היתה שמה בקרוב עד הנשף —

ויען השוחט שווארץ ויאמר לו כי לא הבין את דבריו ויקרא הנער שנית ויאמר: בשנת 1882 בראשון לחדש אפריל וגו' כל הדברים אות באות כאשר הגיד בתחילה ויקם האיש בוקסביום ויבקש עוד ממנו כי יגיד כל זאת בלשון דייטש או יהודית יען הוא איננו מבין בשוב בלשון אונגארית, וימאן הנער ויאמר כי הוא אינו רוצה לדבר כי אם אונגארית, וישלש את דבריו עוד בלשון ההוא ויקרא קול רם: בשנת 1882 בראשון לחדש אפריל וכיו' וגמר את כל דבריו ולא הפיל אף מלה אחת ולא שינה ולא החליף אף תנועה אחת מאשר הגיד זה פעמים, ויען אחד מהמליצים כי רואה הוא כי יודע הנער גם לשור כל זאת בחרוזים — ומי זה אשר עינים לו ולא

ויהי ביום השני ויקס' שארף אבי הנער ויאמר : בני , עמוד נא
 נכת פני והבט אל עיני , ופרוש לי דבריך בלשון יהודית
 כאשר הרגלת לדבר עמי מעורך עד היום אשר הביאוך הלום , ויפן
 הנער ממנו ולא ענה אותו דבר , ויצוהו הפרעזידענט , להגיד לאביו
 את אשר שאל , ויען ויאמר כי הוא כבר איננו יהודי ולא ידבר יהודית
 עוד , וישב ויגד אונגארית בשנת 1882 בראשון לחדש אפריל וגו'
 ויאמר לו אביו , בני איככה מלאך לבך לדבר כובים כאלה , איככה
 תוכל לענות שקר גדול ועצום כזה ? ! ויענהו עזות : אתה תענה שקר !
 ויחר אף אביו ויאמר לו בן מביש בן בליעל , הלא אביך אנכי אשר
 הולדתך וגדלתך ואל בית הספר הולכתך ונתתי לך כל מחסורך ,
 ואיככה תקשה את לבך ותעיו פניך לדבר עמי כן ? ויען ויאמר לו :
 טוב כי תשב על מקומך , כי יסר ייסרוך אם תוסיף תדבר אתי
 קשות — ויתן אביו את קולו בבכי ויתחנן לפניו ויאמר לו , בני ,
 הלא כעת עוד יהודי אתה , ואיך תוכל לראות בצרת אחיך יהודים
 עברים כמוד ? וישב אמריו כי הוא איננו חפץ בתורת ישראל עוד ,
 כי מאז היותו בבית הזה ננאלה ונמאסה בעיניו , כי הגידו לו כומרים
 קאטאליקים כי הישראלים אוכלים ושותים דם נכרים , ויוסף עוד לאמר
 כי מה בצע לו להחזיק בדת הזה , הלא אחרי אשר אתם כלכם
 תהרגו , נרש יגרשו את שאר היהודים מכל מדינות המלכות הזאת —
 וישאל לו הדר' פריעדמאן : מי הגיד לך כי יגרשו את היהודים ,
 ויאמר , כי רבים הגידו לו כן וגם קרא כן בטכתבים ועלים שונים —
 ויקראם בשם :

(ובכן נודע כי רק כתבי האנטיסעמיטען נתנו לו לקרות ועל
 פיהן נתהפכו רגשותיו לאהוב זרים ולשנוא את אשר אהב מלפנים)
 ואביו הוסיף וישאלהו ויאמר : בני , אמור נא לי אם ידעת ,
 הדיבור החמישי מהעשרת הדברות מה הוא ? ויאמר :
 הדיבור החמישי הוא לא תענה שקר — ויאמר לו אביו : שקר אתה
 דובר כי זה איננו החמישי , ויאמר : אם כן הוא : לא תשא —
 ויען אביו ויאמר , לא כן הוא בני כי הדיבור החמישי הוא : כבר את
 אביך ואת אמך — וירם הפרעזידענט את קולו ויאמר : גם זה איננו
 הדיבור החמישי ! ויפנו כל השומעים את פניהם מפניו , ויצחקו —
 [הדור אתם ראו ותמהו ! החיים והמות נתונים בידי איש

אשר איננו יודע כי הדיבור החמישי הוא : כבר את אביך —]
 אם

ולא יראה כי הדברים נתונים המה אל פיהו והרגילום על לשונו כי הציע אותם כתלמיד החוזר ושונה פרק אחד אשר ילמדוהו מוריו בבית הספר

ויאמר אביו, הידעת בני כי על פיך יתלו את האנשים הנקיים ההם ואותי עמהם על העץ? ויאמר ידעתי, אולם, מה לי ולכם אם יעשה כן — ויאמר אליו אביו, ומה תעשה אתה בני, הלא נע ונד תהי' בארץ ויצחק עליו ויאמר: אנכי לא אשאל על פתחי נדיבים ולא אדע עוני, כי הבטית אותי המיניסטער אשר על ענינים הפנימיים, כי ישימני לפקיד בבית הקאמיטאט הזה — וישאלהו הדר' איטוויש אם הניר לו זאת המיניסטער פה אל פה, ויאמר לא כי בכתב שלח כזאת הנה ואנכי ראיתי וקראתי את המכתב הזה, וישאל אותו אביו עוד ויאמר: השכחת בני כי בעת היותי בכפר באי לגוון עורות צאן ואתה הבאת לי לחם, ונזיר אפונים ושאלתיך על שלום אמך ואחיך, וחדלת מהשיב לי על שאלתי אך ענית ואמרת לי, אל תדאג עוד אבי כי כבר מצאו את עססר בעיר טאלשווע? ויען אמת הוא כי כן הגדתי לך ויאמר אביו, הלא בעיניך ראית כי נשחטה ומתה, ואיך אם כן האמנת כי נמצאה? ! וידום ולא ענה עוד

מכתב מהמיניסטער לנייערעהאוז:

על דברת מאריץ שארף כי אנכי הבטחתיו להגן בעדו ולתת לו פקודת משמרת למען החיות את נפשו, הנני משיב אמרי כי שקר ענה בי כי לא עלתה על לבי מעולם לעשות זאת.

את הדברים האלה קרא הפרעזידענט קארניש ביום הששי מימי הדין בפני כל הנאספים כי כן צוה מפיו כותבו, ואת הנער לא קרא בעבור ישמע גם הוא כי נודע לכל כי שקר בפיו.

(ונראה נא אם בדה הנער הזה מלבו דברי שקר על המיניסטער היושב ראשונה בממשלת המלכות, איכה לא יבדה שקר על איש דל ושפל, שוחט, עני ואביון באחד הכפרים, ואם לא מלבו בדאם אך הראו לו מכתב מה והגירו לו כי מידי המיניסטער נכתב ונשלח שמה, אם כן הדבר מוכיח כי גם המה אלה הסיתו אותו, פיתוהו בחלקלקות ויכלו לו להגיד דברים אשר לא נעשו ולא יעשו כל ימי עולם.)

אם מושל במשפט יעמיד ארץ, צדק ילמדו ממנו יושבי תבל, ואם לרשעה יתן יד, תמלא הארץ חמס, אם בדבריו לא יזהר השופט מתוכם ילמדו העדים לשקר, הנה דרישות ושאלות הפרעזידענט הזה כלם תהפוכות המה, את פני המשיטינים והמשמאילים הוא נושא, ואם ילכדו בלשונם ובאמרותיהם הערוכות והסדורות להם, אם לא כתפץ לבבו ידברו, הוא עומד לימינם ומעקש שצתיו לתקן את אשר עותו, ואם המיימינים יכשלו בדיבור אחד או במלה אחת, קול נוגש קול רעש גדול עליהם ירים ויגער במו — והמון השרים והשרות אשר באו לראות ולשבוע מתרפת העניים המרודים הנלכדים כצפור בפח, גם המה השחיתו את דרכם ומעלליהם, על כל דברי עדות המחייבים ימחאו כף ויקראו האח! יחי! אף כי נראה בעליל כי שקר בפייהם — ואת המעידים לזכות יחרפו ויגדפו וילעגו למו, אף הרכות והענוגות מהן, תשימנה מצחן כנתושה ולבותן. כאבן וישאגו בקול: מי יתננו לראות מהרה את העברים הנבזים ההם נתלים ונועים על העצים — והפרעזידענט שומע ושותק —

החכמים המליצים העירו את רוחו על מעשי הרואים הרעים ובקשו ממנו לעשות סדרים כי ישב כל איש על מקומו ולא יבלבלו את העדים בהגדתן ולא יפריעו את תהלוכות המשפט ותהי תשובתו אשר השיב להם: כי כן יקרה גם בבתי משפט אחרים — ויהי ממחרת היום ההוא וירימו קול ויענו לו רבים מכתבי העתים, כי בלשון מדברת שקר הוציא שם רע חנם על כל שרי המשפט בממלכה הזאת, כי באמונה המה עושים משפט וצדק וכירק הוא לבדו בשנעון ינהג ובמוזמות עול נותן יד אל הרואים הסובבים אותו להפך חוק ולעשות נבלה —

האמנם כל תחבולותיו לריק יהיו לא יועילו ולא יצליחו, כי מפי עדים רבים אנשים ונשים נערים ובתולות יהודים ואינם יהודים אשר נשבעו בחפץ לבם כי ראואת העלמה עסטר אחר חצות יום השבת ההוא אשר בו נעלמה, וכן העידו רבים בשבועה כי השוחטים והאנשים אשר אתם לא זזו ידם מתוך ידם כל היום ההוא והלילה אחריו, ובעת גמרו את התפילה כשעה אחת קודם חצות היום יצאו גם הם עם כל עם הקהל יחד, הוכחשו כל דברי הנער הנעור:

הסוחר קאהלמיינער העיד כי כרביע ולכל היותר כחצי שעה קודם חצות

חצות היום קנתה עסטר את הצבעה בחנותו ומביתו עד בית הכנסת מהלך עשרים רגעים, שלישית השעה לפחות, אם כן מוכחים דברי הנער.

ואיש אחד ושמו בארצא והוא פאליצייא קאמיסאר לעיר דעברעצין ארבעה ועשרים שנה, העיד כי בא בשנה העברה אל בית הענטער השומר את הנער שארף, וישבו שלשתן יחד וישאל את הנער על אודת הדבר הנפלא הזה, ויאמר לו הנער אם נפשו חפץ לדעת האמת, ידע כי הכל שקר כי הוא לא ראה מאימה אף לא ידע את עסטר מימיו.

גם באו עדים והעידו כי ראו כי יסרו וענו את הנער שארף בלילה אשר הובא אל בית רעטשקי לאופאלו — אחרי כן הודה גם הנער כי הפחידוהו כי סגור יהי בבית הכלא כל ימי חייו אם לא יודה כאשר יבקשו ממנו, ואם יעשה כדבריהם ייטיבו עמו. **ועדים** רבים יהודים ואינם יהודים הגידו כי האיש בארי הרבה כזב ושקר העיד בשמם ומלבו הוציאם כי לא כן הגידו לפניו כאשר כתוב בפראטאקאלע אשר פרש לפני כסא המשפט. וישאלו החכמים המליצים את פעצעלי הסופר, איך נהייתה, הלא אותו הפקידו על יד בארי לכתוב את הפראטאקאלע בדבר הדרישה והחקירה, ויען פעצעלי והודה כי חתם את שמו על תכריך כתבי פראטאקאלע מבלי דעת את הכתוב בתוכם כי בארי לבדו כתבם ואין איש אתו.

ויקם הדר' איטוויש וישם פניו מול פעצעלי וישאלהו על מספר שניו ומה היו מעשיו בימי חייו עד היום הזה, ויקצוף פעצעלי ויענהו עזות ויאמר כי שאלת חצופה ונאורה היא ואין כבודו להשיב עלי, וישמחו הרואים על אומץ לבו וימלאו שחוק פיהם, אז הוציא איטוויש מחיקו מכתב תעודה וכתוב חתום משרי בית המשפט בעיר עפערעס, והראה אותו לפני הנאספים כלם וקרא דבריו באזניהם כי האיש פעצעלי הסופר הזה לכד בערמתו אשה בעולת בעל ופיתה אותה לרצוח בחברתו ועזרתו את אישה, וינתחווהו לנתחים וישמנוהו, וידע הדבר, ודנהו ויתנוהו אל בית הכלא ויהי שמה שנים עשר שנים, וגם בכל עת שבתו בכלא היו מעללי רעים, פרא שודר וגנב — לפני פעצעלי חפו, גם האנטיסעמיטען הרואים הורידו לארץ ראשן, כי נכלמו לראות איש שודר ורוצח מעקר בבית המשפט

הגדול

הגדול הזה על דברים העומדים ברומו של עולם — הוא פעצעלי הסופר הזה הי' הראשון בהוצאת הדבה מצי הנער שארף וכל עת הדרישה והחקירה עמד על יד בארי המזכיר — והצרעוידענט בראותו כי כלתה הרעה אל פעצעלי, הצדיק את נפשו ואמר כי הוא לא ידע את זאת ובמרמה ותרמית השיג פעצעלי את משמרת פקודתו.

ויעברו ימים רבים בדרישות ובחקירות ולא מצא שורש או יסוד אל החשדה ההיא כי אם את אשר יאמר הנער שארף, והנה מלבד כי עדותו מוכחת מתוכה כי בדוי' היא ונתונה בפיו עוד יצא לאור מתוך עדות רבים אינם יהודים ובתוכם גם אחות עסטר כי אחרי השעה אשר יאמר הנער כי בה שחטוה, נראתה עוד חיי' הולכת ברחוב, ועל האנשים אשר עליהם הוציא דבתו, העידו רבים כי יצאו עם עדת כל הקהל יחד מבית התפילה בשעה אחת לפני חצות היום והיו כל אחד ואחד בביתו במקומו כל היום ההוא והלילה אחריו, ונתברר עוד מצי עדים כי בראשונה הכריחו את הנער על ידי אשר יסרוהו והפחידוהו להעיד שקר, ואחרי הגדתו חבקהו ועטרוהו ועשולו טובות והבטיחוהו לגדלו ולרוממו, וזה הודה בעצמו כי כן הוא — ופתוהו לשקר באמונתו ולעזוב גם את דתו עד אשר נפתה לבו להחזיק את שקרותו — והחכמים המליצים בקשו עוד כי יבחן הדבר במקומו, אם יכולת איש לראות מחוץ לבית הכנסת בעד חור מנעול הפתח את אשר עושים פנימה ככל פרטיו וככל דקדוקיו אשר הניד — וביום השבעה עשר לחדש יולי עשו כן, ויסעו שרי המשפט והאדפאקאט ען והסטנאגראפען וכותבי חדשות והחרש והמסגר בעשרים מרכבות לכפר עסלאר ויקחו את הנער מ' עמהם ויעמדו לפני חצר בית הכנסת החרבה והשוממה האבלה והבוזי' ויביאו את דלת ההיכל וישימו אותה על צירה כי שמורה היתה תחת יד בארי עד היום הזה, ויפרשו שמלה על המקום אשר אמר כי שמה השכיבו את עסטר ושחטוה, וישכיבו על השמלה את אחד מכותבי העתים אשר בא עמהם, ואת מאריץ שלחו החוצה להביט בעד החור ולהגיד את אשר יעשו שמה, ולא ידע את אשר עשו ולא יכול להגיד כי לא ראתה עינו לא קדירה ולא קערות, וילך גם קארניש וכל השרים אחריו וינסו גם המה ויביטו לראות את הנעשה בבית ולא יכולו ואפס קצחו ראו וכלה לא ראו, ובכן נודע לכל ונתברר

נתברר כי כל דבריו שקר וכזב וברזים המה כי לא הביט און ביעקב
ולא ראה עמל בישראל, והאנשים נקיים ואין בהם כל עון *

אחרי כן החלו לדרוש את העדים על אורת הנוי, הנמצאה במקום
קרוב לכפר דאדא, ויביאו את סמילאוויטש מן מאסרו
ויעמידוהו לפני כסא המשפט, כי הוא הניד בראשונה כי האיש
פאנעל נתנה לידו להוליכה עד עסלאר, ואחרי אשר הוכחש בזה
הניד כי שנים אנשים עברים מעסל אר שם האחד גר אס ושם השני
קליין נתנוה לו על שעת הנהר בגבול טארקאן, ויען סמילאוויטש
ויאמר כי שקר ענה בראשונה מרוב הפחד אשר הפחדוהו ליסרו אס
לא יגיד כאשר יבקשו ממנו, וגם כי הבטיחו אותו לעשות עמו
טובות גדולות אס יגיד את אשר יצוה, אמנם באמת שקר הוא כאשר
כבר הודה בתדש יענר כי לא הביא את הנוי ולא דבר עם שום
איש מזה ולא ידע מאומה * ויבא גם פאנעל ועדים, אינם יהודים,
העידוהו כי לא דבר עם סמילאוויטש ולא ראה אותו כל הזמן ההוא
כי עמם הי' ובחברתם נסע ולא מש מקרבם לא יומם ולא לילה
ושני האנשים מעסלאר בררו גם כן על ידי עדים רבים כי לא היו
בזמן ההוא בגבול טארקאן כי האחד מהם הי' חולה אז ומושכב על
ערש דוי, והשני הביא עדים ואמרו אף כי הלך יום יום לבקש טרפו
אנה ואנה, אולם בכל ערב וערב שב וילן בביתו בעסלאר ומשם עד
טארקאן ולשוב הוא מהלך שלשה ימים ואותם הכו ויסרו להודות
לדברי סמילאוויטש וישו שכמם לסבול ולא ענו שקר

ואלו אשר ראו ומצאו את הנוי בשנה העברה ואמרו אחרי כן
כי סמילאוויטש נתנה להם, וכאשר שלחו לנפשם מבית
הסוהר עמדו לפני השופטים בעיר הוסט ואחרו כן בעיר סיגעט ואמרו
כי רק מרוב היסורים אשר יסרו אותם הנידו כן, ונכתבו דבריהם
בפראטאקאלע ונשלחו לניערעדהאזא הובאו גם כן, ואחר מהם שמו
מאטעי חור והניד כי סמילאוויטש מסר את הנוי לידו בגבול
טארקאן בלבוש כתונת לבד ובגבול עסלאר באת אשה עברית ומסרה
אל ידו בגדים להלבישה, ועל הפראטאקאלע מבתי המשפט הוסט
וסיגעט אמר, כי לא היו דברים מעולם — ויבאו פקידו בתי המשפט
ההם ויעידו בפניו כי מפיו כתבו את הפראטאקאלע — והאנשים
חבריו אשר הלכו אתו אמרו גם כן כי שקר בפיו גם מוליכי עצים
אחרים אשר הלכו בקרוב לו וראו אותו והוא ראה אותם בכל הדרך

ההוא

ההוא אמרו כי שקר יענה כי לא ראו דבר לא נות אשה מתה ולא אשה חי' נותנת לו בנדים בשום מקום, אך בנבול דאדא כאשר קשרו את העצים אל שפתי הנהר וישבו שם ראו את הגוי' צפה ונשואה בלבושי' על שבלת הנהר אחריהם, ואחרי כי כל האנשים אשר היו בקרוב אל הגוי' אמרו כי באושה וסרוחה היתה עד מאוד ובריוחוק שלש מאות אמה הריחו את ריחה הרע — ואלו היתה קשורה אל העצים בקרוב להם, היתה עולה צחנתה אל אפם, נודע גם כן כי שקר בפיו, והנה זה חדש ימים יחקרו וידרושו עדים רבים מאוד ויתיעצו על צפוני העלילות, וקוי הטעלענראף יוליכו יום יום את דברי הטענות וההריושות עד קצוי ארץ ואיים רחוקים וכותבי קורות הימים ימלאו בהם גליונות ארוכים ורחבים, וכלם פה אחד עונים ואומרים כי נגלתה שקרתם כי גם האחד מאשעי הזה אשר יגיד כי הוא הלביש גוית נכרי' והביאה להתעות המשפט הוכחש' ונבררה שקרותו וכזביו כשקרת וכזבי מ' שארף, ולא נשאר אם כן עוד כי אם לברר את הספק אם יהי' יכולת ואפשר לברר, אם היא היתה גוית עסטר אם אין

והנה מאשר לא נשמע משום מקום מקרוב או מרחוק כי נאבדה אשה עלמה או נשואה, ועסטר זאת נעלמה ולא נודע מה עלתה לה, השכל הישר ישפוט כי קרוב לודאי כי היא זאת הנמצאה, אף אם לא ימצא שום סימן בגופה או בבגדי', ואף אם לא יכירוה, כי ידוע הוא כי אם יעלו את המת הנטבע במים אל היבשה וישהה כשתים או כשלוש שעות תשתנה צורתו, וזאת נשתהה על היבשה עד בוא קרובי' ושכני' עד מחרת יום השני, על כן הי' קרוב הדבר להאמין כי לא הכירוה, אך באמת נמצאו בה גם אותות וסימנין המוכיחות באין השאיר ספק כי היא עסטר ולא אחרת — וכן נתברר על ידי עדים, כי איש אחד בא, והוא אפאטהקער בעיר ליק, והוא הי' שם כאשר פתחו את קברה, ויגד, כי ראו ומצאו בגוי' את כל הסימנין והאותות אשר היו רשומים ונתונים בירי השטולריכטער על גופת עסטר ועל בגדי', ואמר עוד כי בבקר באו שני אנשים ושלש נשים מעסלאר והכירו אותה היטב ואמרו כי היא עסטר, ואחת מהן והיא קרובה ממשפחתה נתנה את סימן הפצע אשר ברנלה הימנית, ורחצו את רגלה והסירו את הטיט הדבק בה, ומצאו וראו את צרבת הפצע, ואף כי לא נזכר מזה

דבר בהפראטאקאל, הנה כי כן שינו את הפראטאקאל גם כן בזה
אשר בראשונה כתבו כי צעירה היא, כי כן ראו כלם ושפטו מצורת
ותואר גויתה, כי שדים אין לה ושערה לא עוד צמח, ואחרי כן
שנו וכתבו כי צמקו שדי' ושערותי' נתגלחו.

ואיש אחר והוא הו' נאטער בעת ההיא בכפר דאדא העיד גם כן
כדברי האפאטהקער, גם איש כפרי מעיר ליק אשר בידיו
חפר ופתח את הקבר והו' שם עד תום כל מעשיהם העיד ככה וכלם
העידו ואמרו כי כאשר קרבה אם עסטר לראות אם היא בתה,
הרחיקו את כל איש וגם אותם משם —

והחמשה עדים אשר הזכירו האפאטהקער והנאטער כחשו
ואמרו כי לא הגידו מעולם כי מכירים המה את עסטר
בגוי' ההיא, גם, כי לא הזכירו את סימן הפצע, כי לא ידעו מזה
מאומה, אמנם יען נזכר גם בהפראטאקאל כי אלה אמרו אז כי
יכירוה גם בהודאת הרופאים כי הזכירו את סימן הפצע בפניהם,
הוכחשו דבריהם ונפסלו עדותן כעת.

והפראפעסארען שייטת וי ער וחבריו מבוראפעסט נקראו גם
כן ויבאו ויתוכחו עם הרופאים אשר נזרו בראשונה
את משפטם עלי', וזיכיתו בהשכל ודעת כי הרופאים האלה רופאי
אליל המה (ומי יודע מה רבו מספר הנפשות אשר קטמו בלא עת
על ידיהם) ואין אתם יודע סודות הטבע פליאות הגויות בחכמת
הנתוח אשר מצאו חוקרים נבונים בימינו אלה, כי מגששים המה
כעורים באפילה במתברות ישנות אשר אבד עליהם כלל, ואין עוד
זכר למו בין חכמי זמננו, והראו להם סתירת דבריהם מדברי עצמם,
וכי יסודי הקשתם קורי עכביש, וכל דבריהם כמוץ לפני רוח וכעשן
מארובה יעלו בתהו ויאבדו, כי כלם הבל ורעיון שוא אפס ואין, כי
על פי החקירה עמוקה ואמתית, אשר גם חכמי האוניווערזיטעטען
מעיר וויען ומעיר בערלין הודו להם בזה, בכל האותות והסימנים
כמו בנופה כן בלבושי' היתה הגוי' הנמצאה בגבול דאדא גוית עסטר
שולמושי ולא אחרת

והרשעים כים נגרש כרוח סערה המרגיז תהומות, האנשים עמיטען
לא נחים ולא שוקטים ומרבים להביא יום יום מדלת
העם פוחזים וריקים להעיד לחוב להאסורים, אך שקר אין לורגלים
ולא יתרוך רמי' צידו, כי נכשלים המה בלשונם וסותרים זה את
דברי

דברי זה ואת דברי עצמם , וכן הניר אחד מהם כי עוד טרם ראו את הנוי' טרם נתנו בה עין בוחנת ידעו כי היא זרה וכבת שלשים כי כן שמעו מפי האדון אוינאדי — ויבקש דר' סייפערט את שרי המשפט כי יקראו את אוינאדי לשמוע מפיו אם כן הוא כדברי העד , וימלא אוינאדי תמה , כי שם הי' ושמע את חרפתו , ויהי בעת הצהרים וירד סייפערט מן ההיכל ויעמוד לפני השער , ויבא אוינאדי אחריו וידבר אתו משפטים ויחרפהו ויקללהו קללות נמרצות וירם את מטהו עליו ויבקש להכותו , ויברח סייפערט מפניו וישב אל ההיכל ויספר לקארניש את אשר קרהו ולא קם ולא זע ולא חש לדבריו

ותכל עבודת הדרישה וגבית העדיות כמאתים עדים בשבוע הששי ויקראו כל הדברים אשר עלו להם עד היום ההוא , באוני הנחשדים ומליציהם ובאוני כל הנאספים אשר באו לראות ומלאו את ההיכל , ויבקשו ולא מצאו כי אם עדות הנער מאריך שארף על הרציחה ועדות מאטעי על תרמית גוית הנמצאה , ואת מאטעי אף כי רבים העידו נגדו והכחישוהו , הביאו בשבועת האלה — ואת הנער התייעצו אם להשביעו אם לא ויענו המליצים זה אחר זה ויאמרו כי לפי דעתם אין להשביע אותו כי דבריו סתרו אלה את אלה ונגלה מתוכה שקרתם , וגם כי בעת המעשה לא הי' עוד בן ארבע עשרה שנה , וגם לו הי' גדול בשנים אין להשביעו , כי איש אשר יקלל את תורת אבותיו וכל אמונה אין בקרבו , ואשר יעזי את פניו נגד אביו לדבר אתו קשות כאלה אשר שמענו אין אמן בשבועתו והרבו לתאר את תכונת נפשו הנשחתה מעת אשר הובא בבית הזה — ודר' פונטאק עמד על רגליו ויושט את ידו מול הנער והראה באצבעו לעומתו , ויאמר : אדוני הנכבדים ! הבו נא , שאו עיניכם והביטו וראו את פני הנער הזה , אם כל הדברים הנאמרים פה לבושתו פעלו על רוחו מאומה אם שנה את פניו אף רגע ? ומה תתן ומה תועיל שבועת אלה אל נער אשר כל רגשותיו היו לאבן , ואין בו שום בושא וכלימה וכל רוח דעת וישר אין בקרבו ? ויוסף ויאמר חוסו נא על נפש בניכם ועל נפש בני אבות ישרים בכל הארץ , כי יצא דבר הנער הזה הפרוע מכל מוסר על כל הנערים להבזות אבותיהם בעיניהם וכאשר עשה כן יעשו גם הם וכדי בזיון וקצף — וישמעו שרי המשפט ונמרו לבלתי השביעו — ובכן בטלה עדותו והיתה לאין —

וביום

וביום השבעה ועשרים לחדש יולי עמד השטאאסאנוואלט דר'
סייפערט לפני כסא המשפט — והבית מלא מפה אל פה
את האנשים אשר באו לשמוע את קול דברו — וישא את קולו
ויאמר : „בחדש יוני זה העבר בתשעה עשר יום בו , נתאספנו יחד
הנה לבעבור הסיר את מכסה העלטה אשר תכסה את העלמת העלמה
עסטר שולמושי מכפר טיססא עסלאר אשר ביום הראשון לחדש
אפריל בשנה העברה הלכה מביתה ולא שבה — והנה חשדו את
השוחט שווארץ ואת האנשים אשר אתו , כי במרטה הביאו אותה
אל בית התפילה שמה לקחת את נפשה ויכרתו את ראשה וישימו
את הדם בכליהם ואותה טמנו — ואחרי זמן מה הוסיפו עין על
עונם והביאו אשה זרה מתה וילבשוה את בגדי עסטר וישליכוה
אל הנהר , לנקר עיני השופטים ולשום לאין את החשדה — ואחרי
אשר חקרו ודרשו שנה תמימה אם כן הוא כצעתק אם הנעלמה
כי אלה המה פועלי העון , לא מצאו מאומה ולריק ינעו — וכפי
חוקי משפט ארצנו הדין ברור ונכון הי' לשלח גם בלי שלוספער-
האנדלונג את האסורים לנפשם , על פי הפאראונטערזוכונג לבד —
רק למען השקיט את רוח הסוער ומרגזו את הארץ ממקומה , ראה
האבערשטאאסאנוואלטשאפט כי טוב לקרוא עצרה לחדש את הדרישו/
בנלווי ולדון על פיהם — ואז היו ראשית דבריו כי עלילת הדם בשם הדת
היתה סיבת כל תהלוכי האונטערזוכונג ואור מתעה לנתיבתם ,
על כן נטו מן הדרך והלכו עקלקלות , והפרעזידענט ענה על דבריו
כי לא כן הוא כי מעולם לא עלה זאת על מחשבתם ולא האמינו
בה — והנה מתוך דבריו הפראטאקאלע ומתוך גביות העדיות נתברר
כי רק רעיון האמונה ההפוכה הזאת הוליד שולל את כל ההולכים
ועוסקים בדרישת המשפט הזה — ואשר הערימו זה מקרוב לברוא
חדשה לתת את שנגנת הדת את הפאנאטיזמוס סיבה אל הרציחה
הזאת גם זה הבל ורעות רוח , שינוי השם לבד לא יוסיף ולא יגרע
דבר — ועתה אם לא עלתה על דעת כסא המשפט אמונת החשדה
ההיא , אבוא אחריז ואמלא את דבריו כי חפץ אני בהצדקו — והנה
אם אין סיבה גם מסובב אין , אם אין למצוא סיבה ולא טעם אל
רציחה אם כן לא נעשתה — ואף גם זאת כי אחרי כל העמל
והטורח לא נמצא על הרציחה כי אם עדות הנער מאריץ שארף
לבד , אשר מלבד כי מוכחת מתוכה ונראה לכל כי ברדיו היא ,

עוד יעידו ויגידו יהודים ונוצרים ובתוכם גם אחות האבודה כי ראו אותה ודברו עמה אחרי השעה אשר אמר הנער כי ראה כי בה נרצחה — והגוי' הנמצאה גם היא הנה לפי חקירת ועדות הֶזְרַא־עֶסְאֶרֶן מהאוניפערזיטעט היתה גוית עסטר, וגם אשר ראוה בראשונה ואמרו כי לא היא, הודו פה ואמרו כילו ידעו כי יבדקו אחריהם היו מדקדקים ביתר שאת בבחינתם — אשר על כן אנכי השופט הראשון במשפט הזה מחליט ואומר כי הגו' אשר הוציאו מן הנהר בגבול דאדא היא גוית עסטר שולמושי ומאשר לא נראה בה פצע או חבורה אם כן לא נשחטה והאנשים האלה נקיים המה כלם :

ולן אורתי כח, מאוד תכסוף נפשי למחות את זכרון המעשה הזר הזה מתחת השמים לשרש אחרי פעלה ולהכחידה מעל פני האדמה, והי' כלא הי' למען לא יעלה על לב אדם לעולם כי כסאות המשפט בארץ הנכבדה הזאת נתנו אמן אל הבל הבלים מעשי תעתועים אשר רק הזקנות בכפרים ישיחו בהם — אדונים נכבדים! אל נא יפת בסתר לבכם לעות אדם בריבו, משפט אמת שפוטו ולא תגורו מפני איש, כי הפעם הזאת לא עיני יושבי ארצנו לבד כי עיני אייראפא ועיני חכמי התבל כלה עלינו יביטו ואל תוצאות הדין והמשפט הזה תלויות וצופות — ישים נא כל אחד מאתנו אל לבו כי עתיד לתת דין וחשבון לפני כסא בוראו מלך מלכי המלכים! והדור כלו וגם הדורות אשר יבאו אחרינו עליו את משפטם יחרוצו — ואשוב ואומר כי האנשים האסורים פה נקיים המה, ומחלה אני את פני השופטים כי יוציאו את כלם לחפשי וישיבו אל ביתם ואל משפחתם לשלום " —

אחרי דברי האמת והצדק האלה קם סאלאי האדפאקאט מצד האשה אם עסטר, והציע בעזות וגאווה את דבריו כאלו לא ראה ולא שמע ולא ידע את כל הנעשה במשך הששה שבועות אשר עברו, והרבה לשפוך בוז וקלון על עם ישראל ותורתו בכלל ועל אנשי עסלאר בפרט ועל הדר' סייפערט ועל המליצים כלם, גם נערת הפרעזידענט לא שוה לו כי התמכר לחרוש רע, ויבקש את השופטים כי יחרצו את משפטם להרשיע את האנשים ההם הנתונים בידם

אחרי קם דר' פונטאק על רגליו והראה לדעת כי זה כבר מאו

כמה אפיפיריוס ברומי וכמה בישאפע ותכמים גדולים ומלכים יושבי על כסא המלכות העידו כי אין כל ממש ושורש או עיקר אל עלילת הדם על ישראל, והוכיח במישור מתוך חקירת ודרישת העדים פה ומן השכל ומן הנסיון כי העלילה הנוכחית גם כן בשקר וכזב יסודה ואין לה על מה לסמוך כלל, וסאלאי ישתה לעג כמים כי לא בדעת יכביר מילין — ועל כי הוא בעד השוחט שווארץ לבד הוקם למליץ לכן רק בעדו הרשות והיכולת בידו לבקש את פני השופטים כי יוציאו לצדק את דינו ויפטרוהו אל ביתו לשלום • ובשמונה ועשרים לחדש קם המליץ דר' פריעדמאן ופתח פיהו ואמר, כל הדרישות וכל האריכות ודברי המלצים פה אך למותר הנה, כי כל איש נבון וישר הולך יודע כי כל הטענות אשר העלו במשפט הזה בדויות הן וחבילות הפראטאקאלע אשר נכתבו באורך ימי הפאראונטערזוכונג לבד יעידו ויגידו כי האנשים האסורים עד היום הזה נקיים המה מכל עון ואשמה, ואך למען השקט את רוח ההמון הנלהב מפי דוברי רמי' בשאט נפש ולב נשתחץ נערכה השלוספעהראנדלונג והיתה בגלוי למען יסכרו פי דוברי שקר בזדון — והוסיף ואמר כי לשום את עלילת הדם לאין בראיות מוכיחות גם כן למותר, כאשר כבר נודעת גם זאת אל כל איש אשר לב נכון ודעת שלימה בקרבו, ואשר המציאו מחדש לאמור כי הפאנאטיזמוס הסב את הרציחה הזאת, כבר הגיד דר' סייפערט כי לא הועילו בזה כלום — והוא אך את זאת חפץ להוסיף על דבריו, כי איככה אפשר לחשוב כי שמונה אנשים אשר עין בעין נראה כי מלאי דעת המה ורוח נכון בקרבם ואינם מבוהלים לא תועים ולא משוגעים ומחזיתם לא ידעו ולא ראו זה את זה בלתי היום ההוא, אנשים כאלה יצאו מדעתם פתאום ויסכימו יחד ברגע אחד לעשות הרע בעיני אלקים ואדם לרצוח נפש נקי הנם במקום גלוי ביום ובשעה אשר רבים עוברים ושבים דרך שמה •

ועל דברי השמש שארף כאשר יצא לקראת האשה ונחם אותה ודבר על לבה כי לא תדאג כי שוב תשוב בתה עוד, ואשר על דבריו שפט בארי כי הוא אשם באשמה ההיא — אמר, זו צדקה וזה שכרה? על כי נכמרו נוחומיו ורחם על עני' ישימו אשם נפשו ויובא בפלילים?

ואת אשר מצאו ביד השוחט ברזין — אשר בעדו לבד הוקם **הוא**

הוא למליץ • אנרת ערוכה אל אחד ממיודעיו וכתוב בה בעיה ראשי תיבות בעונותי הרבים, ואמרו עליו כי בדבריו אלה התודה את עונו בהריגת עסט - אמר, כי כן דרך כל ירא השם מעם היהודים לאמור על כל צרה שלא תבא ואף על אסון קטן שבקטנים, כי מאת ה' היא מן השמים על רוב עונותיו ולא מקרה היא קרה לו

וישת אל עדות מאריץ שארף את פניו ויאמר: שטן המשתית הסית את האנשים אשר הביאו אותו בידם, ללמדהו עדות שקר, ומלאך אלקים הכה אותם בסנורים וכשלו בערמתם ונלכדו כי שמו דברים בפיו אשר מלבד כי סתרו מקצתם אלה את אלה ומלבד אשר בעת כי העמידהו על המבחן בפתח בית התפילה בעסלאר, נגלה כי לא ראה את אשר הגיד, עוד בלתי אפשר ונמנע קיים הוא להאמין את הדברים אשר העיר, כי אם יכרת צואר עלמה בריאה יפרוץ הדם לרוב ויורה כחץ פתאום בגובה למעלה או בצדו יפוצ למרחוק, ולא יזוב מעט מעט אל קערה אשר ישימו תחתיו כשמן אשר יורק מכלי אל כלי, כאשר אמר

פה אמר כי שכבה ורגלי נטויות נגד פתח ההיכל ושם בעסלאר בהראותו את המקום אשר שכבה עליו אמר כי ראשה ה' נטוי אל הפתח

פה אמר כי שבו והלבישו אותה והיא שוכבת על הארץ ושם הראה כי בצאת נפשה העמידו אותה על רגלי ואחרי כן נתנו בגדי עלי •

כפי הגדתו היו ארבעה אנשים סובבים אותם ומחזיקים בה והנשארים הלבישוה, ושם במקומו נתברר כי בלתי אפשר לראות בעד החור יותר משלשה אנשים כאחד.

וככה הוסיף להראות בעדות זה הנער סתירות ונמנעות כהנה וכהנה רבות מאוד ובסוף דבריו אמר כי אין מלה בלשון הנער הזה אשר ראוי לתת לה אמן כי אם את אשר אמר כי לא שמע את ברכת על השמיטה יוצאת מפי השוחטים

ויוסף אחרי כן בתוכחת מגולה ויאמר כי בארי ועוזריו הרשיעו והתעיבו מאוד את דרכם ועלילותם על כל צעד וצעד במשך ימי הפאראונסערזוכונג וגם בימי הדין לא ירע בושתי והקשה את ערפו וישב פה קורץ בעינו מולל ברגליו מול העדים העוברים לפניו והאסורים

והאסורים העניים אף כי אבדו את רכושם, וסבלו יסורים על ידיהם, ועודם מעונים בכבל, בכל זה לא יבקשו לעשות נקמה בעושי הרשעה כי נפש העברי יתאוה לישב במנוחה ולא לנקום נקם לשלם גמול לאויביו *

ואמר עוד כי בוטח הוא בישרת לבב השופטים, כי לא יטו את הדין ולא יאמרו כי רק יהודים המה העומדים לפניהם במשפט — כי עיני בני האדם אנשי הדעת אשר תחת כל השמים אל גמר הדין הזה צופיות :

לכן תוחלתי חזקה כי יוציאו את השוחט ברוין אשר קרא אותו להמליץ בעדו מן מאסרו וישלחוהו לשלום .

(רבים היו הנאספים בהיכל ביום הזה ונתנו לו יקר ותפארת, ושעות שלש וחצי השו אונם לשמוע בהשקט שאנן את מליצתו הנעימה והסדורה בחכמה ודעת) —

אחריו קם דר' סעקעלי — המליץ בעד אלו אשר כפי עדות הנער שארף היו המה בבית התפילה הפנימי בעת אשר הרציחה נעשתה בבית החיצון ואך אחרי כן יצאו משם ועזרו להלבישה — והראה מתוך גביות העדיות כי רבים העידו עליהם כי בביתם היו בעת ההיא ולא בבית התפילה, והראה עוד מתוך כתבי הפראטאקאלע אשר עשה בארי כי גם לפניו העידו כן עדים רבים אך הוא לא רצה לקבל עדותם כי אמר כי יהודים המה ואין אמון להם כי כן כל מעשי חקירותיו משנאת הדת יצאה והאנטיסעמיטזמוס משלה בם — והנקיים האלו רק על פי עדות הנער הזה סובלים את עינוי המאסר זה ארבעה עשר ירחים — ובאמת גם לפי עדותו לא שלחו הם את ידם ולא נטלו חלק בעון הרציחה — ועתה כי גם גבלותו ושקרותו נגלתה בדין הוא מבקש את פני השופטים לזכותם ולהוציאם לחפשי לשלום

אחרי הנפשם מעט, עמד דר' היימאן על רגליו — הוא הגבר אשר ראה את עני עמו בשבט עברתו — ותהי ראשית דבריו בשפתים דולקות כי בלב מר הנהו רואה את הלחץ להתוכח על דבר אמת וצדק אשר נתברר כבר אל שרי הקאמיטאט הזה והסכימו עליו עוד בשנת 1791 כי נמנו ונמרו אז כי אין לעלילת הדם שורש כל עיקר וצוו את פקידיהם להודיע את זאת אל עם הארץ בכל הגבול להוציא מלבם מחשבת און אמונת ההבל והכזב הזה

קרב אלי' בפועל חטאת מרי הוזה שמו את חוקי המשפט למרמ
תחת כפות רגליהם, וכן לא יעשה — ומי הוא זה אשר לא יראו
כי רק מיראתם פן יודע כי היא עסטר ואז כל ישעם וכל חצצם
להרשיע את עם ישראל כלו, יהי' לאין יעלה בתהו ויאבד
עשו כן ?

האמנם כמעט עלתה בידם לבצע את אשר זממו כי כפי הבחינה
אשר עשו הרופאים אשר קראו להם, טרייטלער וחבריו,
יצא כי גזית נכרי' היא, אם כן החשדה הנוראה במקומה עומדת אף
כי לא דרשו מי היא זאת מבטן מי יצאה, מה הי' לה, אנה מתה,
ומאין לקחה להביאה הלום, כי עדות הרופאים האלו כי איננה
עסטר היתה דים —

ואני בשמעי את כל אלה, כאשר קראוני להיות למליץ בעד העברים
האסורים האלו, נתתי את לבי לדעת את כל אשר נעשה,
ואבינה בכתבי הפראטאקאלע, וארא כי נפתלים המה והדעת הישר
לא תנוח בהם כאשר הם, אף כי לא החלטתי לאמור כי במרד ובמעל
עקשו את הישרה — כי רק הבוחן כליות ולב היוצר רוח האדם
בקרבו הוא לבדו יודע תעלומות האלה והוא ידין איש איש כמעלליו —
ואז הצעתי את בקשתי לפני שופטי הארץ, כי יצוו ויבחנו את
עצמות המתה שנית, ויאותו לי והנה החקירה העמוקה, הבחינה
המיוסדת על חכמת הנסיון הרבה הוציאה לאור יומם כי עצמות
עסטר שולמושי לפנינו והיא היא אשר טבעה או נטבעה ונמצאה
ונקברה

כי את אשר הגידו העדים על מידת ארכה ועובית גופה ומראית
עיני' נוכח מתוך סתירת דבריהם אלו את אלו ומעדות הרופאים
כי כל דבריהם שקר

והחלטת טרייטלער וחבריו כי לפחות בת שמונת עשרה שנה היתה
הוכיחו והראו האוניפערזיטעטס פראפעסארען כי טעו
מאוד כי לא ידעו אף את הדרך והאופן אשר ילכו בה, ולא יכלו
להגיד את הסימנים אשר על ידיהם אפשר לדעת לשפוט ולהחליט
את זאת, והם הפראפעסארען מצאו ובררו גם אפשרות היותה רק
בת ארבע עשרה שנה — והסאניטעטסראטה הסכימה עמהם בדבר
זה בהחלט גמור

ואשר שפטו טרייטלער וחבריו כי לא שהתה במים כי אם שנים

לשנה ימים, לעומת זה הוכיחו הפראפעסארען גם אפילו
זה במים שנים עשר שבועות, והסא' ראטה אשר לא הסכימה
גמרי בזה אל דעת הפראפעסארען — ולא בררו הטעם מפני מה
אינם מסכימים עמהם בזה — אמנם גם הם התלישו היותה במים
לא פחות מארבעה עשר יום, ואם כן נכחשו דברי טרייטלער עכ"פ
גם מהם, והוברר גם כן כי שקר ענו אלו אשר אמרו כי ביום האחד
עשר לחודש יוני שמו אותה במים וביום השמונה עשר הוציאוה
משם — ויתר הדברים אשר לא הכריעו הסאניטעטס ראטה עליהם
בין הדיעות, הנה מאשר לא נתנו טעם לדבריהם, אין ספיקתם
כדאי להוציא את עדות הפראפעסארען מחוקתן מאחר שבשני דברים
האמורים הכחישו גם הם את דברי טרייטלער וחבריו, וגם טרייטלער
בעצמו הודה ולא בוש כי לא ראה מעולם גופת איש הנטבע במים,
ואיך אם כן נחיש לדבריו נגד חכמים גדולים אשר ראו ונתחו כמה
אלפים מתים כאלו —

ועתה נצרף לזה גם את עדות חכמי הכעמיע אשר העידו
אחרי בחינתם כי הכתמים אשר נמצאו על הבגדים אשר
היו עלי' המה רק מחמת שהיו נצמדים אל גופה ימים רבים עד אשר
נדבק בהם רקבון המטה, וימנע לפי זה גם כן להאמין כי רק
יום או יומים טרם המצאה נתנו הבגדים עלי'.

והבגדים עצמם, הנה הכירו אותם היטב בטביעת עין ועל ידי
סימנין היותר מובהקין כי בגדי עסטר הן ועלי' היו
ביום התעלמה ואין לספק בזה כלל, מכל האמור עד הנה רא'י גדולה
מאוד כי היא גופת עסטר ולא אחרת,

אמנם הרא'י הגדולה מכולם והיותר מכרתת להחליש את זאת
הוא סימן הפצע במקום מצומצם בשולי אצבע העבה
ברגלה הימנית אשר שלשה עדים נאמנים העידו בשבועה כי ראו
היטב את הסימן הזה, וגם רופא אחד הודה במקצת עכ"פ כי ראה
חוט רק במראה לובן במקום ההוא, ואשר טרייטלער מכחיש כעת
את דבריהם ואומר כי דרשו אחר הסימן הזה ולא מצאו מאומה,
מלבד כי דבריו בטלים נגד דברי ארבעה עדים אשר ראוהו, גם
מאחר שלא הזכיר בפראטאקאל אשר כתב אף דבר קל מכל
האות הזה הדברים מוכיחים כי בודון העלים את הסימן הזה

הוצא

היוצא לנו מכל זה כי הצימן המיכה ביות בנפחה הצימן המובהקין
 ושביתת העין בכלי אינם משאירים עוד שום ספק כי גופת
 המתה אשר נמצאה במים בגבול דאדא ביום השמונה עשר לחדש
 יוני בשנה העברה היא גופת עסטר שולמושי
ואמר עוד, אולי יפלא בעיני מי, מדוע לא הכירו אותה אמה
 אשר התאבלה עלי ואחי ואחותה, הנה כפי אמריהם,
 שכבה המתה ערומה כיום הולדה בעת אשר באו לראיתה וגם לא הראו
 להם את הבגדים אשר הששיתו מעלי עד אחרי קבורתה, ואחרי אשר
 ידענו כי שערות ראשה וגבות עיני לא היו לה עוד,
 ואחר מן הרופאים אשר היו שם בעת ההיא, הודה בעצמו
 כי סגר את עפעפי ושנה את מצב נחירי, ואחרים העירו
 כי גם את שפתות עקם — היפלא עוד אשר לא הכירוה? נוסף
 על כל אלה הדברים מוכיחים כי ידי האנטיסעמיזמוס היו גם
 במעל הזה, כי הם פיתו אותה לבלתי הכיר את בתה למען לשום
 עון כבוד על שכם העברים —

ויוסף ויאמר כי המחשבה הארורה הזאת להרוץ את היהודים לא
 במדינתנו ומאדמתנו אדמת אונגארן צמחה, רעיון הזר
 האנטיסעמיזמוס, לא בלב יושבי נולד, כי מארץ רוסיא באת
 בגבולנו דרך בערלין ודייטשלאנד, ורבת העם פנו אליהם עורף
 ולא פנים, ואך בלב נשחת בנפש אשר אותה רע הכתה שורש,
 ותקותו חוקה כי לריק יעמולו כי לא תשחת הארץ מפניהם ואחדות
 בעלי האמונות השונות לא תופר לנצח, וגם המעטים ההם כי יודע
 להם שנגתם יבושו ויכלמו וישובו אחור.

ועל עלילת הדם אמר כי ראוי לשום לב להרחיקה אל ארץ
 נשי להשליכה אל עמקי מצולות כי יכסוה תהומות לעד
 ולעולמים, אבל לא ברעש לא בחרב ולא בחנית כי אם בהשנחה
 טובה ואמתית על בתי הלימוד ועל המורים בעם, על כהניהם ועל
 כומריהם, למען לא יראה ולא ישמע עוד את אשר ראינו בעינינו
 ובאזנינו שמענו פה, בן מנבל אב ומבקש לתלותו על העץ, ואם
 מלשנת על בתה מתאמצת להענישה חנם:

סוף דבר מחלה את פני השופטים כי יתאמצו להשיב את כבוד
 ארצנו המחולל בנוים, אל מקומו, ויכירו וידעו כל באי
 עולם כי לא כצעקת האנטיסעמיטען הבאה אליהם נעשתה — ואחרי
 כי

כי צדקת יאזעף שארף , בוקסבוים , וואלנער , יצאה לאור היום
יוציאום לחפשי — והאמת והשלום אהבו —

הכלב שב אל קיאו וסאלאי אל דבתו הרעה , ביום השלשים
ואחד לחדש קם שנית ולא בוש להרבות נאצות וחירושים
אולת ופתיות , ויאמר דברי ראהלינג כנים אמיתיים וקיימים ,
האפיפיור בשחד ישפוט ברצי זהב וכסף , מלכים לא דברו , בישאפע
לא העידו , וחכמים לא הגידו , כל האמור בשמם שקר וכזב , אל
נסיוני האוניווערזיטעטספראפעסארען אין לו אמון , בינת אוטוויש קלה
בעיניו , מחכמת שאר המליצים , הנה הכסף יענה את הכל —
האנטיסעמיטיומום איני יוצא ללחום כי אם על משמרתו עומד לבל
ילחמו בו , הבאים לגור בארץ שוררים בה , ואשר ירשוה ראשם
חפז , היהודים עולים מעלה מעלה והמה יורדים מטה מטה ,
היהודים עושים עושר המה כלו עיניהם בעוני , היהודים השפילו
עד עפר כבוד אמונת העמים , עדות מאריץ שארף נאמנה , האלמנה
שולמושי מתאבלת על בתה , הרוצחים יושבים פה , את כל אלה
ישימו השופטים נגד פניהם ועל פיהם ידונו :

המליצים השיבו על אמריו בהשכל ודעת והראו את זדון לבו והבליו
לעיני כל וסוף דבריהם כי יקוו כי יזכו הנידונים
האלו בדיון .

וישאל הפרעזידענט את כל איש ואיש מהנידונים ומהמליצים , אם
יש עוד דבר בפיהם להוסיף על האמור עד הנה , ויאמרו :
אין .

ויאמר אם כן הוא , נשלמה מעשה הפערהאנדלונג עד תומה ,
ויאמר עוד כי בעוד שלשת ימי' יוציא את הדיון לאמתו
ויחרוץ את משפטו פה במקום הזה .

ביום השלישי לחדש אויגוסט בהיות הבקר ותמלא רחוב העיר
מריב האנשים אשר באו מכל הגבול מסביב לשמוע תוצאות
המשפט , לא נראה כמוהם עוד בכל ימי הדיון הזה — ויעלו השופטים
השערה , ויעמוד הפרעזידענט קארניש על רגליו ויקרא :

**בשם המלך ! איש פלוני ופלוני אשר הייתם אסורים פה
בחדשה על מעשה הרצח ולמלא את ידם בפשע ההוא
זכאים אתם כלכם וחפשים תצאו מזה ותלכו איש איש אל
ביתו לשלום — ויקרו וישתחוו :**

אחרי כן קרא בשם כל אחד ואחד מהם ויזכור לפניהם את עונם אשר היו נחשדים עליהם, ויפרוש באזניהם את כל תהלוכי המשפט הארוך הזה את סיבתם ואת טעמם, ויאמר כי מקרים רבים נקבצו ובאו יחד אשר העירו את מחשבת היושבים על מדין להאמין באפשרות מעשה הרציחה, אף כי לא נודע בראשית ההשקפה סיבתה ותכליתה — כי להאמין אשר רוע המפעלה היתה לתכלית מצוא דם לצורך מצוה דתית או מנהגית, לא עלה בלבנו אף הנע אחד אף לא יעלה לעולם — אמנם אחרי החקירה והדרישה הדק הישב בגבויות העדיות נגלתה צדקתכם ויצאה לאור ברור כשמש, כאשר כבר בררו השטאטסאנוואלט והפערטהיידנער בראיות עצומות ונכונות, ונוכחנו כולנו כי נקיים אתם — ובסוף דבריו אמר אליהם שובו איש איש למלאכתו, אשר אתם עושים אל תרגו בדרך, אל תבקשו נקמות ואל יעלה על לבבכם להשיב את הרעה אשר נמלו אתכם —

נשיהם ובניהם וטעם עמדו בפתח השער ובהגיעם אליהם חבקים ונשקום בדמעות גיל, וענו כלם ואמרו: ברוך מתיר אסורים! ואנחנו מרחוק עונים אחריהם אמן! ברוך הוא, וברוך שמו הגדול, ברוך שומר הבטחתו: ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתיים ולא געלתיים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלקיהם —

הדרי' איטוויש לא נח ולא שקט עד אשר כלה את פעלו הטוב אשר החל כאשר אותה נפשו היפה וביקש את הוויצענעשפאן כי יקה את הנער מאריץ מבית הענטער וישיבהו אל אביו ולא אבה לעשות כן ויפרוש איטוויש את בקשתו על ידי הטעלעגראף לפני המיניסטר טיססא, ויבא צו אל האבערגעשפאן כי יוציא הוא את הנער משם ואם ימאנו לתת לו יקחתו בחזקה, ויעש כן, ויהי הנער בבית מלון הזשאנדאמאריא, ויבאו אליו אביו ואמו ויהפך לבבו ויהי לאיש אחר ויחבקם וינשקם וישאל לשלום אחיו הקטנים וישא את קולו ויבך מאוד — ויעזבו יחד את העיר ניערעדהאזא ללכת אל עיר פעסט ויבאו שמה בבקר יום השביעי לחדש אויגוסט, וילכו אל הקאנצעלייא אשר ליהודים ויתן יאזעף שארף שם את תורתו על רב הטוב אשר עשו עמו ועם יתר הנפלאים כי נתנו מתנות, לו חמש מאות זהו' ולהם לאיש ואיש כפי מכסת נפשות ביתו כל כסף המתנות

המתנות ארבעה אלפים ומאה זהו' למען החיות את נפשם •
ויבאו שמה אנשים מעורכי כתבי העת וידברו את הנער וישאלוהו
על אודת עדותו מה ראה לדבר ככה, ויאמר כי הכריחוהו
ואנסוהו לדבר כן אף כי ידע כי הוא שקר כי אמרו להורידו חיים
שאולה •

וילך משם לראות את העיר את ארמנותי' וכל תפארתה, ואחרי
כן נסעו משם לגור באשר יגורו, יתן ה' ולא ישמע עוד קול
צוחה במעונתם ולא במעונות העברים כלם, כי ישיב לב אבות על
בנים ולב בנים על אבותם ויגל יעקב וישמח ישראל •

הגיוני הכותב

כאשר שונים האנשים בטבעיהם
כן שונים המה בדעותיהם —
יש אשר אם יגע שונאו בכנף מעילו
לא יקום בו עוד רוח ומר צורח
ויש אשר יתן למכהו לחי וישבע בחרפה
ואם יאכל חצי בשרו ישב וידום —
כן יש איש, אם ילעינו עליו יפטירו בשפה
יחרקו שן או יניעו ראש
יקצוף ויקלל את יום הולדו
וכחש בה ובתורתו —
ויש אשר גם אם שאף צמים חילו
ובמדרות חרב יעלוהו על המוקדה
ישען באלקיו ויחסה בו
והצור תמים פעלו שפתיו תבענה —
אולם הטבע מלידה בו נטבעה
ומבטן אמו עמו יצאה
בו תדבק ועד יגיע לא תסור ממנו —
אמנם, דיעותיו
ביר רוחו המה נתונים
אליו תשוקתם והוא ימשול במ
על פיו יחנו ועל פיו יסעו —
טהר לב ורוח אמונה
לא ידע עצבת
הולכי נכוחות ואוהבי צדקות
ישר יחזו פנימו —
והנה, אנחנו בחטאינו גלינו מארצנו
מרדנו בה' והגדיל עלינו אויב
נחנו נשארנו מעט מהרבה
והמה רבים גדולים ועצומים ממנו
לכן ענקתמו נאווה
ואכפם עלינו יכבירו
יעשו כמעיל קנאה
וידיתונו מרחי אל רחי

Jeffrey

על עם ישראל יערימו סוד
ובתורתו יתנו דופי ומגרעת —
אחי ועמי! נא נטה שכס אחד
איש את רעהו עזורו
חזקו ונתחזקה בעד תורת אלקינו
היפה מלבנה וברה מתמה
אם יחיונו, ונחי'
ונודה את ה'!
ואם יכלימונו, נסבול
ונשא לבבנו אל ה'!
ואם על צוארנו ירדפנו
וננוסה אל ה'!
כי לא ישור לנצח
ולא יקפוץ באף רחמיו סלה
והי' כאשר שש על אבותינו
כן ישוש עלינו
במהרה בימינו אמן

M. T. Frey